

O O F S
Olympics of Sustainability

Zelena knjiga

"Koraki do uspešne organizacije dogodkov na temo športa in varovanja okolja"

DS.2

Projektni rezultat 2.2

Izdajatelj publikacije:

Športna zveza švedsko govoreče skupnosti na
Finskem , Junij 2026

Co-funded by
the European Union

Kazalo

Vsebine

Informacije o publikaciji.....	3
Praktični vidik implementacije zelene knjige.....	5
Priročnik je namenjen:.....	5
Vsebine v priročniku	6
Prvo poglavje: Temeljna načela metodologije izvajanja programov.....	7
1.1 Definicija olimpizma za promocija športa in varovanja okolja?.....	7
1.2 Pomen organizacije iger.....	8
1.3 Organizacija programa.....	8
1.4 Pregled vsebin ankete.....	9
1.5 Pridobitev zelenega znaka ter pomen igre pri izvajanju programa.....	10
Način organizacije in izvedbe tekmovanja za Zeleni znak.....	11
Drugo poglavje: koraki do uspešne organizacije dogodka.....	12
2.1 Časovnica izvajanja dogodka.....	12
2.2 Izбира kraja prizorišča.....	13
2.3 Strokovni kader in prostovoljci.....	13
Tretje poglavje: Vsebina tekmovanj ter način točkovanja.....	14
3.1 Sestava ekip.....	14
3.2 Primer organizacijske strukture programa.....	15
3.4 Zeleni znak.....	16
Četrto poglavje: Pregled aktivnosti programa.....	18
4.1 Splošna priporočila izvajanja aktivnosti.....	18
4.2 Izbor aktivnosti.....	18
POGLAVJE A: EKO IGRE (Zasnovane iz strani ŠD Endorfin)	19
SKLOP B: DODATNE AKTIVNOSTI (Prispevek ostalih projektnih partnerjev)	23
Peto poglavje: Vključevanje, dostopnost in zagotavljanje varnosti v praksi.....	27
5.1 Načrtovanje sodelovanja več različnih ciljnih skupin.....	27
5.2 Dostopnost in vključevanje ciljnih skupin.....	28

5.3 Varnost udeležencev.....	29
5.4 Učenje in napredovanje.....	30
Šesto poglavje : Komunikacijski plan in način promocije.....	31
6.1 Časovnica predlaganih aktivnosti.....	31
6.2 Ključna priporočila.....	31
6.3 Erasmus+ grafična podoba.....	32
6.4 Uporaba metodologije po zaključku projekta.....	33
Sedmo poglavje: Evalvacija dogodka.....	34
7.1 Indikatorji merjenja.....	34
7.2 Orodja za zbiranje podatkov.....	34
7.3 Obrazec za izdelavo poročila dogodka.....	35
Osmo poglavje: Načrtovanje proračuna, trajnost projekta ter upravljanje virov.....	36
8.1 Predvidena sredstva za implementacijo projekta v lokalnih okoljih.....	36
8.2 Financiranje dostopnosti dogodka.....	36
8.3 Trajnostno in učinkovito upravljanje finančnih in drugih virov pri izvedbi dogodka.....	37
Deveto poglavje: Nadgrajevanje in nadaljnji razvoj dogodka.....	38
9.1 Anketiranja povratne informacije in izboljšave.....	38
9.2 Povratne informacije in izmenjava izkušenj.....	38
9.3 Prilagajanje in umeščanje programa.....	39
Viri in literatura.....	40
Priloge: Obrazci.....	42
Prologa A: Obrazec za registracijo skupin.....	42
Priloga B: Tabela za točkovanje.....	43
Priloga C: Prikaz zelene značke.....	44
Priloga D: anketni vprašalnik pred in po dogodku.....	44
Priloga E: Obrazec-struktura za izdelavo poročila o dogodku.....	45
Priloga F: Gradiva in primeri vprašalnikov za izvajanje ekokviza.....	46

Informacije o publikaciji

Projekt	Olympics of Sustainability: Olimpizem za povezovanje športa in varovanja okolja
Program	Erasmus+ Sport, ERASMUS-SPORT-2025-SCP
Ključni rezultat	DS2.2 - Zelena knjiga
Delovni sklop	DS2, Izdelava Zelene knjige
Vodja delovnega sklopa	Športna zveza švedsko govoreče skupnosti na Finskem
Pripravi	Športna zveza švedsko govoreče skupnosti na Finskem
Sodelujoči partnerji	Občina Fundão (Portugalska), PJA-Svetovanje na področju športa in projektov (Portugalska), Športno društvo Endorfin (Slovenija), Občina Pedreguer (Španija).
Verzija	2.0 (Posodobljeno in usklajeno s končnimi podatki ankete)
Datum	Junij 2026
Vrsta diseminacije	Javna objava
Številka publikacije	CC BY 4.0

Praktični vidik implementacije zelene knjige

Gradivo oziroma publikacija je namenjena tako občinam kot izvajalcem letnega programa športa ter drugim institucijam, ki želijo organizirati športni dogodek s poudarkom na varovanju okolja. Izvajanje dogodkov zajema slednje vsebine.

- **Varovanje okolja**– zmanjševanje vplivov na okolje ter ozaveščanje posameznikov o pomenu recikliranja materialov.
- **Vključenost in dostopnost** – zagotavljanje možnosti sodelovanja za mlade ne glede na spol, invalidnost, socialno ali kulturno ozadje, identiteto ali socialno-ekonomski položaj.
- **Varnost in dobro počutje** – ustvarjanje spoštljivega, vključujočega in varnega okolja za vse udeležence.
- **Sodelovanje mladih** – vključevanje mladih ne le kot udeležencev, temveč tudi kot aktivnih soustvarjalcev in sodelavcev pri pripravi ter izvedbi dogodkov.

Ta načela je treba upoštevati v vseh fazah načrtovanja, izvedbe in vrednotenja dogodka Olimpijade trajnosti.

Priročnik je zasnovan na način da organizatorjem omogoča, prilagoditev dejavnosti na lokalno okolje, kjer je potrebno upoštevati specifične delovanja športnih organizacij, lokalne politike in druge kulturno-ekonomske posebnosti.

Priročnik je na voljo v **angleškem, portugalskem, finskem, slovenskem in španskem jeziku**. Vse jezikovne različice so brezplačno dostopne na uradni spletni strani projekta **Olympics of Sustainability (Olimpijada trajnosti)**.

Priročnik je namenjen:

- občinam oziroma oddelkom za družbene dejavnosti,
- izvajalcem letnega programa športa, kateri želijo s tovrstno vsebino dopolniti plan izvajanja športnih programov,
- izobraževalnim institucijam,
- mladinskim organizacijam,
- drugim organizacijam, ki se v lokalnih skupnostih ali okrajih ukvarjajo z varovanjem okolja.

Vsebine v priročniku

- 1. poglavje:** Opis temeljnih načel izvajanja projekta
- 2. poglavje:** Koraki do organizacije dogodkov
- 3. poglavje:** Tekmovalni sistemi in točkovanja
- 4. poglavje:** Nabor drugih aktivnosti povezanih s športom in varovanjem okolja
- 5. poglavje:** Vključevanje, dostopnost in zaščita udeležencev v praksi
- 6. poglavje:** Priporočila za komuniciranje in promocijo
- 7. poglavje:** Sistem spremljanja učinkov projekta
- 8. poglavje:** Načrtovanje proračuna, trajnostno izvajanje projekta v lokalnih okoljih
- 9. poglavje:** Nadgradnje in izboljšave

Priloge: Gradivo za podporo organizaciji (prijavni obrazci, ocenjevalni listi, kontrolni sezname, diplome)

Uspeh dogodka ni odvisen zgolj od števila udeležencev ali doseženih tekmovalnih rezultatov, temveč predvsem od tega, v kolikšni meri se mladi počutijo vključene, opolnomočene, varne in navdihnjene za aktivno varovanje okolja skozi športne aktivnosti.

Prvo poglavje: Temeljna načela metodologije izvajanja programov

1.1 Definicija olimpizma za promocija športa in varovanja okolja?

Olimpizem za promocijo športa in varovanja okolja (OofS) je sistem iger, ki združuje različne gibalne aktivnosti ter vsebine s področja varovanja okolja skozi raznolike igre in tekmovanja. Program je namenjen otrokom in mladostnikom. Njegov cilj ni zgolj doseganje športnih rezultatov, temveč tudi krepitev zavezanosti, ozaveščanja in učenja o varovanju okolja. Udeleženci zbirajo točke z izvajanjem gibalnih aktivnosti, ki spodbujajo trajnostno ravnanje in odgovoren odnos do okolja, s ciljem pridobitve priznanja **Zeleni znak (Green Badge)**.

Izvedba temelji na štirih ključnih vsebinah

Gibalna dejavnost kot izobraževalna platforma

Športna dejavnost ni namenjena zgolj izboljšanju zdravja in tekmovanju, temveč predstavlja tudi učinkovito orodje za okoljsko ozaveščanje ter spodbujanje pozitivnih vedenjskih sprememb.

Učenje in tekmovanje skozi igro

Sistem priznanja Zeleni znak (Green Badge), ekipni izzivi ter učenje skozi igro in tekmovanje mladim na zanimiv način približa pomen varovanja okolja ter spodbuja sodelovanje, odgovornost in timsko delo.

Prilagajanje izvedbe

Program je zasnovan tako, da omogoča prilagodljivo izvedbo v različnih lokalnih okoljih. Njegova vsebina temelji na načelu preprostosti, zato ga lahko z minimalno zunanjo podporo izvaja katerakoli organizacija, pri čemer ta priročnik predstavlja glavno vodilo za načrtovanje, organizacijo in izvedbo aktivnosti.

Izvajanje programa v programih športa za vse

Model Olimpijade trajnosti temelji na načelih športa za vse, zato omogoča vključevanje otrok in mladostnikov, tudi otrok s posebnimi potrebami ter invalidov. Sodelovanje, občutek pripadnosti, enake možnosti in medsebojno spoštovanje predstavljajo temeljne elemente, vključujočega in dostopnega športnega dogodka.

1.2 Pomen organizacije iger

Metodologija projekta **Olimpizem za povezovanje športa in varovanja okolja (OoFS)** temelji na analizi obstoječih podatkov iz literature ter anketah oziroma intervjujih izvedenih na Portugalskem, Finskem, Sloveniji ter Španiji. Povzetki raziskav v partnerskih državah in širše navajajo da slednja izhodišča:

- **45 % državljanov evropske unije je telesno neaktivna** (Eurobarometer 2022). Način izvajanja iger spodbuja gibalno aktivnost tako, da šport povezuje z izobraževalnimi družbenimi in okoljskimi cilji.
- **Več kot 90 % evropskih mladih izraža zaskrbljenost zaradi podnebnih sprememb**, vendar jih le manjši delež teh izvaja organizirane ukrepe (Eurobarometer 2020). Skozi izvajanje projektne aktivnosti se udeleženci seznaniijo z načinom in metodami varovanja okolja.
- Deležniki iz vseh štirih sodelujočih držav so poudarili potrebo po **izvajanju aktivnosti in strukturiranih pristopih** za vključevanje vsebin varovanja okolja v organiziranost športa.
- Večina anketiranih deležnikov je **zasnovo programa** prepoznala kot enega najučinkovitejših načinov za aktivno vključevanje mladih v programe učenja skozi športne vsebine.
- Izvajalci v projektu so poudarili da mora biti vsebina dostopna vsem strukturam populacije, tako otrokom in mladim s posebnimi potrebami, invalidom ter osebami z manj možnostmi.

1.3 Organizacija programa

Dostopnost, vključevanje, varnost ter aktivno sodelovanje mladih je treba upoštevati v vseh fazah načrtovanja programa od izvedbe pa vse do končnega poročanja oz evalvacije programa. Pri tem je pomembno, da pri organizaciji programa upoštevamo tri faze organizacije.

Faza	Časovnica	Aktivnosti
Priprava	4 do 12 tednov prej	Opredelitev koncepta, vključevanje mladih deležnikov v proces načrtovanja, določanje starosti in velikost ekip, rezervacija prizorišča ter pridobitev soglasij upravljavca, določanje vlog strokovnega kadra v samem procesu, zagotavljanje promocije ter ostalih organizacijskih posebnosti (priznanja, nagrade, vabila...).
Izvedba dogodka	Tekmovalni dan	Otvoritvena slovesnost, vključevanje ključnih deležnikov, politikov ter odločevalcev na dogodku. Izvedba dogodka ter zaključna slovesnost oz podelitev priznanj

Faza	Časovnica	Aktivnosti
poročanje	1–4 tedne pod dogodku	Zbiranje povratnih informacij, poročanje financerjem sponzorjem donatorjem, izdelava zaključnega poročila z predlogi izboljšav za naslednjo izvedbo.

1.4 Pregled vsebin ankete

Vsebina priročnika temelji na ugotovitvah raziskave ključnih deležnikov, ki je predstavljena v e-priročniku projekta. Anketa vključuje **62 odgovorov ter 20 izvedenih intervjujev** na Portugalskem, Finskem, v Sloveniji in Španiji. Spodaj pregled ključnih vsebin ter povzetkov iz opravljane raziskave.

Ugotovitve	Prilagoditev vsebin v zeleni knjigi
Organizacije potrebujejo praktične in poenostavljena nasvete za organizacijo dogodkov	Način organizacije in ključne vsebine so predstavljeni v priročniku, kjer imajo udeleženci na voljo seznam ključnih rekvizitov za izvedbo programa.
Deležniki so izpostavili potrebo po praktičnih orodjih , kot so predloge, primeri, kontrolni seznam in smernice za izvajanje .	Poglavje 2 vključuje 12-tedenski časovni načrt, ključni seznam vsebin, prizorišča ter smernice za kadrovske organizacije .
Deležniki so poudarili pomen uravnoteženega izvajanja tekmovanja, sodelovanja udeležencev ter način podajanja vsebin pri vključevanju mladih .	Aktivnosti so zasnovane skozi igro in tekmovanja, ki spodbujajo in nagrajujejo tako sodelovanje kot tudi aktivno udeležbo .
Kot ključna populacija je bila identificirana mladi, stari od 15 do 19 let .	Šole so pomemben ključni deležnik pri izvajanju projekta.
Finančne omejitve in pomanjkanje sistemskih virov financiranja so bili prepoznani kot glavni izzivi pri izvajanju programa.	Poglavje 8 vključuje smernice za pripravo proračuna, ukrepe za zmanjševanje stroškov ter priporočila za zagotavljanje cenovno dostopne udeležbe.
Številni anketiranci so poročali o omejenem znanju, izkušnjah ter načinu podajanja vsebin pri vključevanju vsebin varovanja okolja v športne aktivnosti.	Priročnik je zasnovan kot praktičen vodnik za samostojno uporabo, ki ga je mogoče uporabljati tudi brez predhodnega strokovnega znanja.
Vključevanje, dostopnost ter udeležba različnih starostnih skupin so bili prepoznani kot ključni dejavniki izvajanja programa.	smernice za organizacijo programa ter organizacijo dogodkov so vključene skozi celoten priročnik, nekoliko podrobneje pa so izpostavljeni v 5 poglavju.
Partnerstva in medresorsko sodelovanje so bili prepoznani kot pomembni dejavniki za dolgoročno in kvalitetno izvajanje programa.	Priročnik spodbuja organizatorje k sodelovanju s šolami, občinami, športnimi organizacijami in lokalnimi deležniki pri načrtovanju ter izvedbi dogodkov.
Mladi se na splošno zavedajo pomena varovanja okolja, vendar pogosto nimajo priložnosti, da pridobivajo ustreznih znanj.	Model OoFS združuje športne aktivnosti ter izzive varovanja okolja skozi integriran program iger in tekmovanja, ki se izvaja v obliki športnega dogodka ali kot dopolnilna dejavnost prostochasne športne vzgoje otrok in mladine.

1.5 Pridobitev zelenega znaka ter pomen igre pri izvajanju programa

Model OofS uporablja **sistem igre kot način** za spodbujanje sodelovanja, aktivne vključenosti v program ki vsebuje učne elemente varovanja okolja. Dogodek je sestavljen iz dveh sklopov, prvi sklop so igre ki vsebujejo različne gibalne spretnosti ter elemente varovanja okolja, drugi sklop je tekmovanje za zeleni znak, ki se ga prijavljene ekipe udeležijo pred dogodkom na podlagi predhodno razpisanih nalog

Pridobitev zelenega znaka

Zeleni znak je priznanje, ki ga prejmejo ekipe, ki uspešno sodelujejo v posebnem trajnostnem natečaju, ki ga organizator razpiše pred izvedbo dogodka v skladu s posebnostmi, potrebami in okoljskimi izzivi lokalnega okolja.

Ekipe pridobi Zeleni znak z uspešno izvedbo nalog varovanja okolja, ki potekajo izven tekmovalnega dela dogodka in so opredeljene v razpisu oziroma navodilih organizatorja. Naloge so namenjene spodbujanju odgovornega ravnanja že pred začetkom tekmovanja ter vključujejo aktivnosti, ki jih ekipe izvajajo v svojem lokalnem okolju.

Dokazila o izvedenih nalogah skupaj s končnim poročilom ekipe predložijo organizatorju pred začetkom dogodka. Po pregledu in potrditvi organizator predstavi uspešno izvedene aktivnosti ter ekipe, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev Zelenega znaka.

Končni športni rezultat oziroma uvrstitev ekipe ne vplivata na pridobitev Zelenega znaka. Priznanje je namenjeno izključno vrednotenju trajnostnih aktivnosti, sodelovanja in družbeno odgovornega ravnanja ekip.

Zeleni znak organizator uradno podeli na zaključni slovesnosti ob razglasitvi rezultatov, s čimer poudari pomen odgovornega ravnanja kot enakovrednega dosežka športnemu uspehu.

Način organizacije in izvedbe tekmovanja za Zeleni znak

Podelitev priznanja – Zeleni znak predstavlja oprijemljivo in javno prepoznavno priznanje za uspešno izvedene trajnostne naloge. Priznanje prejme celotna ekipa, s čimer se krepi timsko delo, medsebojno sodelovanje in skupna odgovornost za doseganje ciljev varovanja okolja.

Dosegljiv merljiv cilj – Kriteriji za pridobitev Zelenega znaka so zasnovani tako, da predstavljajo izziv, hkrati pa so dosegljivi vsem ekipam. Organizator natečaj oblikuje glede na potrebe lokalnega okolja in prednostne trajnostne ukrepe, ki jih želi spodbujati.

Izvajanje nalog v skupini – Naloge izvajajo vsi člani ekipe skupaj. Takšen pristop spodbuja sodelovanje, skupno načrtovanje, delitev odgovornosti in aktivno vključevanje vseh udeležencev pri doseganju zastavljenih ciljev.

Priznanje ne glede na tekmovalni rezultat – Pridobitev zelenega znaka ni povezana s športnim rezultatom ali končno uvrstitvijo ekipe. Priznanje temelji izključno na uspešno izvedenih trajnostnih nalogah in doseženih okoljskih učinkih.

Podelitev in predstavitev dosežkov – Organizator Zeleni znak podeli na zaključni slovesnosti ob razglasitvi rezultatov. Ob podelitvi predstavi opravljene aktivnosti, dosežene rezultate ter njihov pomen za lokalno okolje, s čimer dodatno spodbuja prepoznavnost dobrih praks in odgovornega ravnanja.

Drugo poglavje: koraki do uspešne organizacije dogodka

2.1 Časovnica izvajanja dogodka

The following timeline provides a week-by-week guide for organising an OoFS event. Adjust timelines based on your local context and capacity. Adjust the timeline and roles accordingly to your resources.

časovnica	aktivnosti	odbori
12 tednov pred dogodkom	Določanje, datuma in lokacije. Imenovati je potrebno organizacijski odbor ter določiti naloge znotraj posamezne ekipe.	Odgovorna oseba prireditve
10 tednov pred dogodkom	Pridobiti soglasja iz strani upravljavca objekta ter uskladiti vse potrebne podrobnosti glede dostopnosti, in drugih posebnosti glede uporabe športne infrastrukture	Organizacijski odbor
Devet tednov pred dogodkom	Program aktivnosti pripravite s pomočjo 4. poglavja tega priročnika. Izberite 4–6 aktivnosti (kombinacija športnih in izzivov varovanj okolja).v kolikor je mogoče izvedite generalko dogodka.	Tekmovalni odbor
Osem tednov pred dogodkom	Začnite z oblikovanjem ekip. Stopite v stik s šolami, športnimi društvi ter drugimi ključnimi organizacijami. Določite mlade ambasadorje ali prostovoljce, ki lahko podprejo promocijo in izvedbo dogodka. Pri prijavi uporabite prijavn obrazec iz Priloge A.	Registracijska služba
Šest tednov pred dogodkom	Začnite promocijsko kampanjo. Uporabite predloge za objave na družbenih omrežjih iz 6. poglavja. Zbiranje prijav in oglaševanje zanimivosti, nagrad ter posebnosti dogodka.	Odbor za promocijo
Šest tednov pred dogodkom	Usposobiti sodnike ter prostovoljce glede na potek dogodka, vsaj dve osebi na posamezno aktivnost.	Tekmovalni odbor
Štiri tedne pred dogodkom	Zaključek prijav ekip, oglaševanje promocija prijavljenih tekmovalcev ter promocija iger na dogodku, obvestite medije in povabite ključne deležnike (politične odločevalce, odgovorne za sofinanciranje programov, drugo...)	Odbor za promocijo
Štiri tedne pred dogodkom	Priprave opreme, rekvizitov, priznanj ter drugih organizacijskih posebnosti	Tekmovalni odbor
Dva tedna pred dogodkom	Vsem prijavljenim ekipam pošljite informacije z vsebinami urnik, pravila, seznam potrebne opreme, druge informacije informacije in posebnosti dogodka	Odbor za promocijo
En teden pred dogodkom	Opravite končni pregled prizorišča. Preverite potek vseh aktivnosti. Izvedite sestanek z vsemi sodelavci in prostovoljci. Izberite prostor za neformalno druženje po izvedbi dogodka	vsi
Na dan dogodka	Izvedite program dogodka. Dogodek dokumentirajte s fotografijami in videoposnetki ob upoštevanju pridobljenih soglasij. Izvedite anketiranje udeležencev ter podelite Zelene znake.	vsi

2.2 Izbira kraja prizorišča

Priporočila o izbiri in pripravi kraja dogodka

- Ustrezna velikost notranjih in/ali zunanjih površin za varno izvedbo planiranih aktivnosti.
- V primeru načrtovanja dogodka na prostem zagotovitev opcije B-pokrite površine v primeru slabega vremena
- Dostopnost vhodov za invalide tako na prizorišče kot uporabe sanitariji in kjer se bo dogodek izvajal.
- Povezanost prizorišča z dostopnostjo javnega prevoza
- Zagotovljen dostop do pitne vode in električne energije za potrebe organizacije dogodka.
- Pridobljena dovoljenja za izvajanje aktivnosti na javnih površinah
- Zagotovljen informacijsko ter promocijsko točko dogodka.
- Urejenost zabojnikov v času izvajanja tekmovanja, po potrebi jih dodatno najeti
- Zagotovljen miren prostor za udeležence, ki potrebujejo odmor od hrupa, aktivnosti ali senzoričnih dražljajev.
- Zagotovitev ustreznih protokolov v primeru poškodb ali drugih nepredvidenih zdravstvenih dogodkov-služba NMP v pripravljenosti.
- Postavitev informacijskih tabel za označitev ključnih točk v samem dogodku.

2.3 Strokovni kader in prostovoljci

Kadrovska struktura, predstavljena v nadaljevanju, temelji na organizacijskem modelu dogodkov projekta Olimpizem za povezovanje športa in varovanja okolja (OofS). Organizatorjem priporočamo, da strokovni in organizacijski kader ter število sodelujočih prilagodijo velikosti, obsegu ter lokalnim značilnostim svojega okolja oziroma dogodka. Primer kadrovske strukture za dogodek OofS s 6–10 ekip ter (30–50 sodelujočih):

Vloga	število	zadolžitve
Odgovorna oseba za koordinacijo ter povezovanje aktivnosti v dogodku	1	Celovito vodenje dogodka, usklajevanje časovnega načrta in sprejemanje ključnih odločitev.
Koordinator iger	1	Vodi program aktivnosti ter usklajuje in seznanja vodje posameznih postaj z izvedbo programa.
sodniki	4–6	Sojenje, ter štetje točk, koordinacija prostovoljcev pri zagotavljanju nadzora pravilnosti izvajanja nalog na tekmovanjih
Oseba zadolžena za koordinacijo programa inkluzije	1	Nudi podporo udeležencem, obravnava morebitne težave ter skrbi za varno, dostopno in vključujoče okolje. Pri manjših dogodkih se lahko ta vloga združi z drugo organizacijsko funkcijo.
Registracijska služba / informacijska točka	1–2	Sprejema in evidentira udeležence, razdeli gradiva ter odgovarja na vprašanja udeležencev.
Služba za promocijo/tiskovni predstavnik	1	Fotografiranje, snemanje video posnetkov, upravljanje družbenih omrežij, dokumentiranje dogodka ter zbiranje in upravljanje soglasij za uporabo fotografij in video gradiva.
Prva Pomoč	1	Zagotovitev službe prve pomoči ki je v pripravljenosti ali na prizorišču dogodka
Prostovoljci	4–6	Podpora na posameznih aktivnostih, usmerjanje udeležencev, pomoč pri logistiki ter pripravi in pospravljanju prizorišča dogodka.

Tretje poglavje: Vsebina tekmovanj ter način točkovanja

Tekmovalni model je priporočljiv za sodo število ekip (npr. 6–10 ekip oziroma 30–50 udeležencev).

3.1 Sestava ekip

Pravilo	Opis pravila
Velkost ekipe	Ekipe šteje 5 članov
Sestava ekipe	Priporočljivo je, da ekipe odražajo raznolikost ter vključujejo najmanj dve predstavnice ženskega spola, ob enem pa pa omogočajo sodelovanje mladim z različnimi ozadji, izkušnjami in sposobnostmi.
Starostni razpon	15–19 let
Urn timer nastopov	Ekipe nastopajo po vnaprej dogovorjenem urniku.

Prijavnina	Udeležba za udeležence je brezplačna
------------	--------------------------------------

Organizatorjem priporočamo, da ustvarijo vključujoče okolje za sodelovanje ter aktivno spodbujajo vključevanje premalo zastopanih skupin, vključno z dekleti in mladimi ženskami, mladimi invalidi, mladimi iz migrantskih okolij ter mladimi, ki se soočajo s socialno-ekonomskimi ovirami. To lahko dosežejo tudi s sodelovanjem z organizacijami, ki že delujejo in so v neposrednem stiku s temi ciljnim skupinami.

3.2 Primer organizacijske strukture programa

Dogodek je sestavljen iz različnih organizacijskih vsebin

Category	Example maximum points
Gibalne aktivnosti	200 točk (2 postaji)
Aktivnosti varovanja okolja	300 točk (3 postaje)
Način izbire prevoza za udeležbo na dogodku	50 točk
Odnos do okolja	50 točk
Kviz na temo ravnanja z odpadki	50 točk
Skupaj	650 točk

Bonus za vedenje prejme ekipa, ki skozi celoten dogodek dosledno spoštuje pravila. Bonus se dodeljuje na vsaki postaji (**10 točk na postajo**), če ekipa izpolni predpisana merila, njegovo dodelitev pa oceni sodnik oziroma vodja posamezne postaje.

Takšna struktura točkovanja daje večji poudarek učenju o varovanju okolja, istočasno pa ohranja pomembno vlogo športnega/gibalnega/ tekmovalnega dela. Organizatorji lahko število in vrsto aktivnosti prilagodijo posebnostim okolja ter ciljem posameznega dogodka, pri tem pa naj zagotavljajo predpisane vsebine sistema točkovanja modela OoFS.

3.3 Končna razvrstitev ekip

Končna razvrstitev sodelujočih ekip temelji na **skupnem številu točk**, doseženih skozi celoten dogodek.

Vsaka tekmovalna postaja podeljuje točke v skladu z merili za ocenjevanje, opisanimi v **4. poglavju**. Za zagotavljanje primerljivosti med dogodki je priporočljivo, da je posamezna postaja zasnovana tako, da omogoča **največ 100 točk**. Dodatne točke lahko ekipe pridobijo z bonus nalogami in izzivi, vključenimi v program dogodka.

Skupni rezultat = skupno število vseh doseženih točk

V primeru izenačenega števila ekip se upoštevajo točke iz sistema zelenega točkovanja opredeljenega v spodnjem poglavju 3.4

3.4 Zeleni znak

Zeleni znak je priznanje projekta za uspešno opravljen izziv v okviru razpisane dodatne naloge na dogodku. Znak prejme ekipa oziroma ekipe, ki v okviru razpisanega izziva uspešno izpolnijo pogoje, določene za pridobitev tega priznanja.

Zeleni znak je neodvisen od končne razvrstitve na dogodku. Ekipa ga lahko prejme tudi, če ne zmaga na tekmovanju mora pa ob tem osvojiti vsaj 70% zelenih točk opredeljenih v spodnjem kriteriju.

Priznanje se oblikuje in podeli skladno z grafično podobo projekta materiali iz katerega je priznanje izdelano pa so prepuščeni izbiri posameznega izvajalca. Grafična podoba je prikazana v prilogi C, kjer so navedene smernice in ostale podrobnosti

Osvojitev priznanja zeleni znak temelji na **zelenem rezultatu** ekipe, ki odraža njeno uspešnost pri določenih nalogah na izvajanju tekmovanja.

Kriteriji

- Postaja varovanja okolja 1 (največ 100 točk)
- Postaja varovanja okolja 2 (največ 100 točk)
- Postaja varovanja okolja 3 (največ 100 točk)
- Kviz o poznavanju varovanja okolja (največ 50 točk)

Največje doseženo število točk je 350 točk.

Bonus za osvojitev točk je lahko tudi prihod na dogodek s kolesom ali pa sredstvom javnega prevoza. Točke lahko koordinator dogodka določi sam.

Kriteriji za osvojitev točk zelenega znaka

Ekipe prejme **Zeleni znak**, če izpolni naslednja merila:

- doseže najmanj **245 točk (70 %)** od skupnega možnega točk zelenega točkovanja;
- spodbuja prijazno, vključujoče in spoštljivo vzdušje ter druge ekipe
- med dogodkom ne stori nobenih hujših kršitev nepoštenega, nespoštljivega vedenja ali ravnanja.

Točkovanje za pridobitev **Zelenega znaka** velja za vse dogodke projekta Organizatorji lahko določijo tudi dodatna merila, če so ta jasno predstavljena udeležencem pred začetkom dogodka in ne znižujejo kriterijev za pridobitev priznanja.

Ekipe, ki izpolnijo merila za pridobitev **Zelenega znaka**, se uradno razglasijo in nagradijo na zaključni slovesnosti dogodka.

Primer točkovanja

V spodaj navedenem primeru **ekipa C zmaga na dogodku** z najvišjim skupnim rezultatom (**520 točk**). **Ekipi A in C prejmeta zeleno značko (Green Badge)**, saj sta presegli prag **245 točk** pri zelenem rezultatu (Green Score). **Ekipa B zelene značke ne prejme**, ker je njen zeleni rezultat nižji od določenega praga.

Team	Š1	Š2	VO1	VO2	VO3	VB	Kviz	ZT	ZZ	Skupaj
Ekipa A	85	70	80	90	85	40	45	300	DA	495
Ekipa B	95	90	65	70	75	30	30	240	NE	455
Ekipa C	70	80	95	90	90	50	45	320	DA	520

Legenda znakov:

Š - Šport

VO - Varovanje okolja

VB - Točke za spoštovanje pravil

ZT- Zelene točke

ZZ - Zeleni znak

Četrto poglavje: Pregled aktivnosti programa

To poglavje vsebuje praktične opise aktivnosti in smernice za njihovo izvajanje na dogodkih OofS. Katalog vključuje **10 iger**, organizatorji pa izmed teh izberejo **7 aktivnosti** (2 aktivnosti na področju športa, 3 aktivnosti varovanja okolja ter vedenjski bonus in kviz), s čimer se zagotovijo uravnoteženo kombinacija športa, varovanja okolja ter in učenja.

Športne igre z gibalno osnovo od 1 do 6 so bile razvite v sodelovanju s partnerjem projekta Športnim društvom Endorfin ostale aktivnosti od 7 do 10 pa so bile razvite v sodelovanju z nosilcem projekta ter ostalimi partnerji. Te zajemajo osnovne igre z vsebinami orientacije, mobilnosti, preverjanja znanja in aktivnosti v obliki delavnic.

V okviru programa bomo razvili tudi krajši priročnik ki bo prav tako na voljo na spletni strani projekta.

4.1 Splošna priporočila izvajanja aktivnosti

Organizatorji naj aktivnosti prilagodijo starosti ter sposobnosti udeležencev. Smernice zajemajo prilagoditev gibalnih nalog, velikosti igralne površine, čas izvajanja, ter določanja različnih vlog udeležencev, na način da se omogoči vključevanje čim večjih skupin ciljne populacije kateri je projekt namenjen.

Kategorije ločevanja odpadkov, barve in simboli naj bodo usklajeni tako z lokalnimi praksami kot celostno grafično podobo projekta.

Vsi materiali in oprema morajo primerni za predvideno aktivnost. Kadar je mogoče, naj se uporabljajo ponovno uporabljeni, predelani ali reciklirani materiali, nakupu novih materialov pa naj se organizatorji izogibajo.

Za krepitev učnih učinkov se organizatorjem priporoča, da po vsaki aktivnosti izvedejo kratko refleksijo ter izkušnje udeležencev povežejo s varovanjem okolja, okoljsko odgovornostjo in skupinskim delom.

4.2 Izbor aktivnosti

Za Izvedbo dogodka priporočamo izbor **7 aktivnosti** iz tega kataloga (2 športni aktivnosti, 3 aktivnosti varovanja okolja, vedenjski bonus in kviz). Organizatorji lahko program prilagodijo z določanjem trajanje dogodka, velikost skupine,

prizorišča, posebnosti lokalnega okolja, ter drugih smernic udeležencev ter instituciji glede na gibalne ter učne cilje.

Da bo program, kar se da zajemal tako aktivnosti varovanja okolja kot gibalne dejavnosti je pomembno da pri tem upoštevate slednje organizacijske smernice:

- način izvajanja gibalne dejavnosti,
- način izvedbe programov varovanja okolja,
- način izvajanja programov v naravnem okolju,
- kreativnost, učinek na pridobljeno znanje glede varovanja okolja .

POGLAVJE A: EKO IGRE (Zasnovane iz strani ŠD Endorfin)

Eko igre predstavljajo osnove programa Olimpizma za povezovanje športa in varovanj okolja, ki ga je razvilo Športno društvo Endorfin (SDE) ter prilagodilo izhodiščem projekta. Vsaka aktivnost združuje **gibalno dejavnost z učenjem o varovanju okolja** ter spodbuja **skupinsko delo, sodelovanje in aktivno vključevanje vseh deležnikov tako tekmovalcev kot spremljevalcev v skupini**.

Igre vključujejo **sisteme točkovanja** in jih je mogoče prilagoditi različnemu obsegu dogodkov, različnim skupinam udeležencev ter posebnostim v različnih lokalnih okoljih.

Aktivnost 1: Osvoji eko zastavo

Element	Detail
Kategorija	Varovanje okolja
Trajanje	10 minut (oz do osvojitve zastave)
Način izvajanja	2 ekipe na igro (turnirski sistem izvedbe)
Število vključenih	5 udeležencev na ekipo (standard OofS format)
Spremljevalci	2 sodnika + 2 pomočnika
Primer igralne površine	Večnamenska dvorana ali polovica manjšega nogometnega igrišča
Opis	Igra združuje gibalno dejavnost ter učenje o varovanju okolja. Po igralnem prostoru so razporejeni različne vrste odpadkov. Udeleženci zbirajo po en odpadke naenkrat . Do območja, kjer so razporejeni odpadki, morajo priti tako, da prečkajo polje nasprotne ekipe . Ko dosežejo območje z odpadki, izberejo en odpadke in ga prenesejo nazaj v svoje polje, kjer ga morajo pravilno razvrstiti v ustrezno kategorijo za recikliranje , kjer pridobijo točke. Med prečkanjem nasprotnikovega polja se lahko igralci nasprotne dotaknejo nasprotnika. Ko je igralec dotaknjen se premakne v območje za ponovni vstop, prešteje do 10 in se nato ponovno vključi v igro. Ko so vsi odpadki zbrani in pravilno razvrščeni, lahko ekipe poskusijo osvojiti zastavo nasprotne ekipe. Osvojitve zastave konča igro in ekipo prinese dodatne točke. Če nobena ekipa ne osvoji zastave, zmaga ekipa z največjim številom zbranih točk.
Točkovanje — Vrste odpadkov	Plastenke (20 kos): 1 točka Papir/karton (5 kos): 2 točki Mešani odpadki (10 kosov): 3 točke

Točkovanje — Zastava	Osvojena zastava: 40 točk (Zastavo nasprotne ekipe je mogoče osvojiti šele, ko ekipa pravilno razvrsti in odloži vse zbrane odpadke v ustrezne koše za recikliranje)
Določitev zmagovalca	Največje število možnih točk ali osvojena eko zastava.
Doseganje učnih in gibalnih ciljev	Spoznavanje načina recikliranja kot element varovanja okolja ter skupinsko dinamiko na področju izvedbe gibalnih aktivnosti
Rakviziti	20 platičnih flašk, 10 kosov papirja/kartona, 10 kosov mešanih odpadkov token 2 zastavi, dva stojali za namestitve zastave.

Aktivnost 2: Eko poligon z ovirami

Element	Detail
Kategorija	Gibalna dejavnost
Trajanje	Merjenje časa izvedbe posamezne ekipe
Način izvanja	Ena ali več skupin naenkrat odvisno od razpoložljivosti prostora in opreme
Število sodelujočih	5 članov na ekipo
Kader	1 sodnik/poligon + 1 pomočnik
Igralna površina	Predvidoma med 5 in 20 metrov na poligon
Opis	Štafetna igra, pri kateri ekipe prenašajo različne vrste materialov za ponovno uporabo ali recikliranje skozi poligon z ovirami. Različne vrste odpadkov zahtevajo različno stopnjo sodelovanja in so označene z različnimi barvami. Manjše predmete lahko prenaša en udeleženec, medtem ko je za prenos večjih predmetov potrebno sodelovanje dveh ali več članov ekipe. Ekipe morajo uskladiti hitrost, sodelovanje in strategijo, da poligon opravijo v najkrajšem možnem času. Poligon z ovirami naj bo dolg od med 15 in 20 metrov in mora biti enak za vse sodelujoče ekipe. Ekipe morajo ob koncu poligona pravilno razvrstiti odpadke. Vsak napačno razvrščen odpadke prinese 5 dodatnih sekund pribitka
Način sodelovanja — Vrste odpadkov	Manjši odpadki (npr. plastična flaša): 1 oseba Srednje velik odpadke item (npr.. Kartonska škatla, večji zaboj ali lesen predmet): 2 osebi Večji kos: 3 osebe, primer nekoliko večjega kosovnega odpadka
Določitev zmagovalca	Zmaga ekipa, ki v najkrajšem času prenese vse odpadke na drugo stran poligona ob upoštevanju pravilnega razvrščanja
Doseganje učnih in gibalnih ciljev	Sodelovanje znotraj ekipe; spoznavanje odpadkov, prilagajanje nalog posameznikom dvojicam ali trojicam v ekipi, aktivna vloga pedagoškega kadra
Oprema	Predmeti za ponovno uporabo ali recikliranje različnih velikosti, oprema za postavitve poligona z ovirami (npr. stožci, obroči ali tuneli) ter po potrebi ozvočenje

Aktivnost 3: Eko keglanje

Element	Detail
Kategorija	Gibalna dejavnost
Trajanje	7 minut
Oblika	Ena skupina na kegljaško stezo
Igralci	5 igralcev na ekipo
Sodniki/spremljevalci	2 sodnika/kegljaško stezo + 1 pomočnik
Primer igralne površine	Večnamenska dvorana ali zunanja površina dimenzije predvidoma 60X 50 m
Opis	Igralci mečejo mehko žogo v tarče iz materialov za recikliranje, ki so postavljene na različnih razdaljah. Bolj oddaljene tarče prinašajo več točk, manj oddaljene tarče manj točk Ko igralec uspešno zadene in podre tarčo, ekipa pobere predmet ter ga mora pred nadaljevanjem igre pravilno razvrstiti in odložiti v ustrezen zabojnik za recikliranje. Ekipe morajo za doseganje čim večjega števila točk v določenem časovnem okviru uskladiti natančnost, hitrost in sodelovanje znotraj ekipe. Nepravilno razvrščanje odpadkov se kaznuje z odbitkom točk.
Točkovanje	5m: 1 točka 10m: 3 točke 15m: 5 točk

Odbitki	Nepravilno ločeni odpadki: –5 točk odbitka
Določitev zmagovalca	Zmaga ekipa, ki po 7 minutah doseže največje število točk oziroma uspešno zadene vse tarče in jih pravilno razvrsti v ustrezne zabojnike za recikliranje . Skupno 100 točk se razdeli med ekipe glede na doseženo uvrstitev oziroma število zbranih točk .
Doseganje učnih in gibalnih ciljev	Osnovno poznavanje ločevanja odpadkov in recikliranja , razvoj preciznosti.
Oprema	Mehke žoge, različni predmeti za recikliranje, ki služijo kot tarče in jih je mogoče podreti (najmanj 10 predmetov), zabojniki za ločeno zbiranje odpadkov, točkovni listi in oznake razdalj .

Aktivnost 4: Eko lovljenje repkov

Element	Detail
Kategorija	Poljubno (Gibalna dejavnost ali varovanje okolja)
Trajanje	3 minute (oz. dekler repki niso ulovljeni)
Oblika	2 ekipe na igro (turnirski sistem)
Igralci	5 igralcev na ekipo
Sodniki	2 sodnika+ 1 pomočnik
Primer igralne površine	Polovica nogometnega igrišča, ali športna dvorana
Opis	Vsak igralec ima za pasom pripete tri barvne repke. Različne barve repkov predstavljajo posamezne kategorije ločevanja odpadkov, ki jih določi organizator glede na lokalni sistem ravnanja z odpadki. Ko igralec nasprotni ekipi odvzame repek, steče do območja za recikliranje, vzame odpadek, ki ustreza barvi osvojenega repka, in ga odloži v ustrezen zabojnik za ločeno zbiranje odpadkov. Vsaka ekipa začne igro s skupno 15 repki.
Točkovanje	Ulovjen repek + pravilno izbran in recikliran odpadek: 1 točka
Odbitki	Nepravilna izbira odpadka: - 1,5 točke, nepravilno recikliran odpadek -1,5 točke
Določitev zmagovalca	Zmaga ekipa, ki po 3 minutah doseže največje število točk . Če ekipa zbere vseh 15 repkov , je višje uvrščena tista, ki jih zbere v najkrajšem času . Skupno 100 točk se razdeli med ekipe glede na doseženo uvrstitev – število zbranih točk oziroma doseženi čas .
Doseganje učnih in gibalnih ciljev	Ločevanje odpadkov in recikliranje; razumevanje pravilnega razvrščanja odpadkov; sodelovanje v ekipi ter razvoj, orientacije v prostoru.
Oprema	Barvni repki iz blaga (15 na ekipo), odpadki, ki predstavljajo lokalno relevantne kategorije ločevanja, zabojniki za ločeno zbiranje odpadkov piščalka, ozvočenje-opcijsko za popestritev animacije.

Aktivnost 5: Eko reševalna akcija

Element	Detail
Kategorija	Varovanje
Trajanje	10 minut na sklop, 2 sklopa (ekipe zamenjajo vloge).
Oblika	2 ekipe na sklop.
Ekipe	5 udeležencev na ekipo (pravilo OoFS sistema).
Sodniki	2 sodnika 2 prostovoljca.
Primer igralne površine	½ nogometnega igrišča, ali večnamenska športna dvorana.
Opis	Ekipe tekmuje v dveh krogih, pri čemer po prvem krogu zamenjata vlogi. V vsakem krogu ena ekipa prevzame vlogo zbiralne ekipe, druga pa izzivalne ekipe. Naloga zbiralne ekipe je, da čim hitreje in natančneje pobere odpadke z igralnega območja ter jih pravilno razvrsti v ustrezne kategorije za recikliranje. Izzivalna ekipa postavlja okoljske ovire, ki jih morajo člani zbiralne ekipe premagovati. Ovire lahko vključujejo držanje vrvi, pod katerimi se morajo igralci skloniti ali jih prestopiti, premikanje stožcev in s tem spreminjanje poti ter okoljske kontrolne točke, na katerih morajo udeleženci pred nadaljevanjem pravilno odgovoriti na kratko vprašanje o trajnosti oziroma varovanju okolja.

	Če udeleženec odgovori napačno, mora odpadke vrniti v območje za zbiranje in nalogo ponovno opraviti. Izzivalna ekipa pridobiva točke, kadar zaradi okoljskega izziva uspe upočasniti igralca ali ga prisiliti v ponovitev naloge. Ko sta zaključena oba kroga in sta ekipi opravili obe vlogi, zmaga ekipa z največjim skupnim številom točk.
Točkovanje zbiralna ekipa	Točka na pravilno recikliran odpadke
Točkovanje izzivalna ekipa	2 točki ko je nasprotnik zaradi okoljskega izziva upočasnjen ali mora nalogo ponoviti.
Dodatne točke	Pravilno reciklirani odpadki dodatnih 20 točk
Določitev zmagovalca	Seštevek končnega števila točk po dveh odigranih sklopih
Doseganje učnih in gibalnih ciljev	Ločavanje odpadkov, poznavanje teorije recikliranja, premagovanje evir razvoj moči, hitrosti, spremembe smeri, sodelovanje v ekipi
Oprema	Opadki, zabojniki za ločeno zbiranje odpadkov, označevalni stožci in štoparica.

Activity 6: Eko gradnja

Element	Detail
Kategorija	Varovanje okolja
Trajanje	10 minut
Oblika	2 ekipi na posamezen sklop ali vse ekipe istočasno, odvisno od razpoložljivih prostorskih in drugih pogojev.
Število igralcev	5 igralcev na ekipo. Udeleženci si razdelijo naloge pri razvrščanju, prenašanju in sestavljanju gradu . Med izvajanjem aktivnosti lahko vloge med seboj zamenjajo .
Sodniki	2 sodnika+ 2 pomočnika
Izvedbena površina	½ igrišča z amali nogomet ali večnamenska športna dvorana
Opis	Ekipa sodelujejo pri gradnji čim višje samostojne konstrukcije, pri čemer lahko uporabljajo izključno ponovno uporabljene materiale in materiale, primerne za recikliranje. Vsaka ekipa začne z enakim naborom materialov, ki so nameščeni v njenem zbirnem območju. Udeleženci prenašajo materiale po en predmet naenkrat iz zbirnega v gradbeno območje. Če udeležencu predmet med prenašanjem pade na tla, se mora vrniti na mesto, kjer ga je prevzel, in poskusiti znova. Ko so materiali preneseni v gradbeno območje, jih ekipe uporabijo za izdelavo svoje konstrukcije. Pri izvedbi izziva morajo ekipe uskladiti hitrost, timsko delo, ustvarjalnost in učinkovito uporabo razpoložljivih materialov.
Način točkovanja izbira vrst odpadkov	Ekipa, ki pri gradnji uporabi največ materialov pridobi dodatnih 5 točk.
Točkovanje za kreativnost	Ustvarjalnost, zasnova in funkcionalnost končne konstrukcije: 1–10 točk.
Točkovanje za stabilnost	Konstrukcija med 10-sekundnim preizkusom stabilnosti ostane samostojno stoječa: +5 dodatnih točk.
Točkovanje za višino	Ekipa ki zgradi najvišjo konstrukcijo prejme 5 točk
Določitev zmagovalca	Zmaga ekipa ki prejme največje število točk.
Doseganje učnih ciljev	Ponovna uporaba materialov in nadgradnja njihove uporabne vrednosti; ustvarjalno reševanje problemov; skupinsko delo in komunikacija; razumevanje konceptov krožnega gospodarstva; odgovorna raba virov.
Oprema	Enaki kompleti materialov za ponovno uporabo ali recikliranje za vsako ekipo (npr. plastenke, karton, papirnati tulci, zamaški, škatle in vrvice), štoparica, meter in točkovni list .
Stvari na katere moramo biti pozorni	Zagotovite, da vse ekipe prejmejo enak komplet materialov, s čimer se zagotovijo enaki pogoji tekmovanja. Pred začetkom aktivnosti jasno predstavite merila ocenjevanja Spodbujajte ustvarjalnost in iznajdljivost, ne pa zgolj gradnje čim višje konstrukcije.

SKLOP B: DODATNE AKTIVNOSTI (Prispevek ostalih projektnih partnerjev)

Te aktivnosti dopolnjujejo **Eko igre** z različnimi oblikami izvedbe: **orientacijo na prostem, spodbujanjem načinov prevoza, ki ne puščajo emisij v okolje, preverjanjem znanja o varovanju okolja in ustvarjalnimi delavnicami.**

Aktivnost 7: Eko orientacija

Element	Detail
Kategorija	Več možnosti (Gibalna dejavnost ali varovanje okolja)
Trajanje	40–90 minut (odvisno od dolžine trase, značilnosti terena in števila sodelujočih ekip. Krajše trase se lahko uporabijo za mlajše udeležence ali uvodne dogodke.)
Oblika	Vse ekipe sodelujejo hkrati. Priporočen je postopni start ekip v 3-minutnih časovnih intervalih.
Igralci	5 igralcev na ekipo
Sodniki	Učitelji v šolah ali strokovni delavci v društvih
Primer igralne površine	Se prilagaja glede na posebnosti lokalnega okolja
Opis	Ekipe se po progi orientirajo s pomočjo zemljevida in obiščejo določeno število kontrolnih točk. Na vsaki kontrolni točki udeleženci opravijo nalogo, povezano s trajnostjo, kot so prepoznavanje rastlinskih in živalskih vrst, habitatov ali značilnosti okolja, dokumentiranje opažanj, odgovarjanje na vprašanja iz kviza ali izvajanje aktivnosti, povezanih z biotsko raznovrstnostjo. Naloge je treba prilagoditi lokalnim razmeram, ravni izkušenj udeležencev in veljavnim okoljskim predpisom. Aktivnost se lahko izvaja v gozdovih, parkih, na šolskih površinah ali v urbanem okolju.
Točkovanje	Število obiskanih kontrolnih točk: 0–30 točk Opažanja vrst, habitatov ali značilnosti okolja: 0–30 točk Aktivnost na področju biotske raznovrstnosti, ekosistemski izziv ali okoljska naloga: 0–30 točk Dodatne točke za timsko delo, uspešno izvedbo ali doseženi čas: +10 točk
Določitev zmagovalca	Zmaga ekipa z najvišjim skupnim številom točk (obiskane kontrolne točke + okoljske naloge + izziv na področju biotske raznovrstnosti + morebitne dodatne točke).
Oprema	Zemljevidi, kartice za prepoznavanje vrst ali listi z nalogami, listi za odgovore, oznake kontrolnih točk ter vsi materiali, potrebni za izvedbo lokalnih aktivnosti na področju biotske raznovrstnosti.
Doseganje gibalnih in učnih ciljev	Ozaveščenost o biotski raznovrstnosti; povezovanje z naravo; spretnosti opazovanja okolja; razumevanje lokalnih ekosistemov; timsko delo in orientacija v naravi; odgovorno ravnanje v naravnem okolju.
Stvari na kater moramo biti pozorni	Zagotovite, da so vse aktivnosti izvedene v skladu z lokalnimi okoljskimi predpisi in dovoljenji za uporabo zemljišč oziroma območij . Izogibajte se vznemirjanju prostoživečih živali in poseganju v občutljive habitate . Kjer je mogoče, zagotovite dostopne oziroma prilagojene alternativne trase . Naloge prilagodite lokalni biotski raznovrstnosti, letnemu času in okoljskim razmeram . Traso prilagodite orientacijskim sposobnostim in ravni izkušenj udeležencev . Aktivnost se lahko izvede tudi v urbanem okolju .

Aktivnost 8: Eko prevoz ter delavnica za prostovoljce

Element	Detail
---------	--------

Kategorija	Varovanje okolja
Trajanje	Način prevoza na dogodek + 45-minutna delavnica o varovanju okolja
Oblika	Vse sodelujoče ekipe na dogodku
Sestava ekipe	5 udeležencev na ekipo (Splošno določilo OOF S)
Sodniki	1-3 osebe, odvisno od načina organizacije
Primer izvedbene površine	Učilnica, ali drug prostor-delovno okolje recikliranja odpadkov
Opis	Ekipe se spodbuja, da za prihod na dogodek uporabljajo načine prevoza ki ne spuščajo emisij v okolje. Upravičene načine prevoza določi organizator glede na posebnosti lokalnega okolja, vključujejo pa lahko hojo, kolesarjenje, javni prevoz ali skupinsko vožnjo z avtomobilom. Izbrani način prevoza se lahko preveri s fotografijo, vozovnico ali na drug način, ki ga določi organizator. Med dogodkom se udeleženci vključijo v interaktivno delavnico o trajnostni mobilnosti, ogljičnem odtisu in osebnem prispevku k varovanju podnebja. Če želijo organizatorji delavnico izvesti kot eno izmed trajnostnih postaj, naj ta udeležence spodbuja k razmisleku o lastnih potovalnih navadah ter prepoznavanju možnosti za bolj okolju prijazne izbire v vsakdanjem življenju. Po zaključeni delavnici vsaka ekipa oblikuje zanimiv in informativen »30-dnevni zeleni izziv« za svojo šolo, športni klub ali lokalno skupnost. Ekipe svoj izziv predstavijo na plakatu, predstavitvenem listu ali digitalnem formatu ter vključijo: • ime in slogan izziva, • 3–5 ukrepov za trajnostno mobilnost, • ciljno skupino, • način spodbujanja ali spremljanja sodelovanja, • pričakovane koristi za okolje in lokalno skupnost. Na koncu vsaka ekipa predstavi svoj 30-dnevni zeleni izziv ostalim udeležencem.
Točkovanje, trajnostna mobilnost	Uporaba okolju prijaznih načinov prevoza, prilagojenih posebnostim lokalnega okolja. Organizator mora merila določiti vnaprej ter pri tem upoštevati ključno prometno infrastrukturo v lokalni skupnosti ali regiji, dostopnost javnega prevoza in razdalje potovanja: 0–50 točk
Točkovanja izvajanja delavnice	Ustvarjalnost, način izvajanja programa, kakovost predstavitve in potencialni učinek na varovanje okolja predlaganega 30-dnevnega zelenega izziva: 0–100 točk.
Določitev zmagovalca	Zmaga ekipa z najvišjim skupnim številom točk za način prevoza prijazen okolju in predlog 30-dnevnega zelenega izziva.
Oprema	Gradiva za izvedbo delavnice (npr. kartice o ogljičnem odtisu, infografike, študije primerov in izhodišča za razpravo), papir za plakate ali digitalna predstavitvena orodja, flomastri ter ocenjevalni listi.
Doseganje učnih ciljev	Razumevanje ogljičnega odtisa; mobilnost prijazna okolju; ukrepanje na področju podnebnih sprememb; način reševanje problemov; spodbujanje sprememb razumevanja problematike med vrstniki.
Stvari na katere moramo biti posebej pozorni	Zagotovite, da spodbude za uporabo trajnostnega prevoza ne postavljajo v slabši položaj udeležencev z invalidnostjo ali otrok in mladine s posebnimi potrebami ki prihajajo iz bolj oddaljenih krajev, ali tistih z omejenim dostopom do javnega prevoza. Merila in sistem točkovanja za trajnostni prevoz prilagodite lokalnim razmeram, razpoložljivi prometni infrastrukturi in vidikom dostopnosti. Spodbujajte praktične, realistične in izvedljive ukrepe, ki jih lahko udeleženci izvajajo tudi po zaključku dogodka. Poudarek naj bo predvsem na pozitivnih spremembah v razumevanju problematike in učenju, ter ne zgolj na dokončnem/tekmovalnem rezultatu.

Aktivnost 9: Eko kviz

Element	Detail
Kategorija	Varovanje okolja

Trajanje	15–20 minut
Oblika	Vse ekipe istočasno
Udeleženci	5 udeležencev na ekipo (določeno po OofS merilih)
Nadzor	Oseba na skupino
Izvedbeni prostor	Učilnica ali drugi večnamenski prostor
Opis	Kviz o lokalnih posebnostih in globalnih temah varovanja okolja, kot so podnebne spremembe, biotska raznovrstnost, ravnanje z odpadki, energija, voda, promet in trajnostni življenjski slog. Udeležence se spodbuja, da se pred oddajo odgovora o posameznih vprašanjih posvetujejo znotraj svoje ekipe.
Točkovanje	5 točk za vsak pravilen odgovor (največ 50 točk). Sistem točkovanja se lahko prilagodi glede na število in vrsto zastavljenih vprašanj.
Oprema	Kartice z vprašanji, predstavitvene prosojnice ali digitalna platforma za izvedbo kviza; listi ali kartice za odgovore; točkovni list. Primeri vprašanj so na voljo v Prilogi
Doseganje učnih ciljev	Znanje o varovanju okolja, kritično razmišljanje, skupinska razprava način odločanja.
Stvari na katere moramo biti pozorni	• Težavnost vprašanj prilagodite starosti, znanju in izkušnjam udeležencev. • Vključite lokalne in globalne teme s področja varovanja okolja. • Zagotovite, da so vprašanja jasna. • Po potrebi lahko vključite tudi različico s tremi vprašanji na čas, pri katerih dodatne točke prejme ekipa, ki najhitreje poda pravilen odgovor.

Aktivnost 10: Poraba vode

Element	Detail
Kategorija	Varovanje okolja (poraba vode v vsakdanjem življenju)
Trajanje	5-10 minut
Oblika	Vse ekipe istočasno
Sodelujoči	5 članov na ekipo (določila OofS projekta)
Spremljevalni kader	Razpoložljivo osebje iz organizaciji
Prostor za izvajanje	Učilnica ali drugi prostori instituciji/partnerjev s katerimi sodelujemo
Opis	Ekipe tekmujejo v prepoznavanju in razvrščanju vodnega odtisa različnih vsakodnevnih izdelkov, živil in dejavnosti. Aktivnost se začne s kratko predstavitvijo igre in razlago pojma vodni odtis. Na osrednji postaji je pripravljen komplet kartic. Po en udeleženec iz vsake ekipe steče do postaje, vzame eno kartico in jo prinese svoji ekipi. Ko ekipe zberejo vse kartice, jih skupaj razvrstijo od najnižjega do najvišjega ocenjenega vodnega odtisa. Organizator nato predstavi pravilni vrstni red in vodi kratko razpravo o skriti porabi vode ter trajnostni in odgovorni potrošnji. Za izvedbo aktivnosti je potrebnih najmanj 10 kartic.
Točkovanje	Pravilna razvrstitev posamezne kartice: 10 točk. Največje možno število točk: 100 točk.
Oprema	Kartice vodnega odtisa, ki predstavljajo izdelke, živila in vsakodnevne dejavnosti z različnimi vodnimi odtisi, točkovni listi ter po želji vizualna gradiva s prikazom dejanskih vrednosti vodnega odtisa. Nizek vodni odtis: jabolko, kolo, kozarec vode iz pipe Srednji vodni odtis: bombažna majica, sendvič s sirom, kavbojke Visok vodni odtis: hamburger, goveji zrezek, čokoladna tablica, odgovor, ustvarjen z umetno inteligenco Organizatorjem priporočamo, da okvirne vrednosti vodnega odtisa izbranih izdelkov preverijo v zanesljivih virih, kot je Water Footprint Network – Product Gallery , saj se lahko vrednosti razlikujejo glede na način proizvodnje in državo izvora. Predstavitev okvirnih vrednosti vodnega odtisa po zaključku aktivnosti lahko dodatno spodbudi razpravo, razumevanje in učenje o skriti porabi vode .
Določitev zmagovalca	Zmaga ekipa z največjim skupnim številom točk.
Doseganje učnih ciljev	Poraba vode, ozaveščenost življenjskega sloga glede varovanja okolja, kritično razmišljanje, sodelovanje v skupini, ozaveščanje o vplivih vsakodnevnih odločitev na okolje

Stvari na katere moramo biti pozorni	Primere prilagodite razmeram v lokalnem okolju Uporabite podatke in razlage o vodnem odtisu, ki so prilagojeni starosti udeležencev. Vključite različne primere s področij prehrane, oblačil, prevoza in življenjskega sloga. Poudariti je potrebno, da je glavni cilj aktivnosti učenje, razumevanje in razprava, ne pa pomnjenje statističnih podatkov
--	---

Peto poglavje: Vključevanje, dostopnost in zagotavljanje varnosti v praksi

Projekt OofS si prizadeva ustvarjati **priložnosti za sodelovanje mladih z različnimi ozadji, izkušnjami in življenjskimi okoliščinami**. Posebna pozornost je namenjena skupinam, ki se lahko soočajo z ovirami pri vključevanju v šport in telesno dejavnost, vključno z **dekleti in mladimi ženskami, osebami z invalidnostjo, mladimi LGBTQI+, mladimi z migrantskim ozadjem ter mladimi iz socialno-ekonomsko manj spodbudnih okolij**.

Načela **vključevanja, dostopnosti in zagotavljanja varnosti udeležencev** morajo biti vključena v vse faze **načrtovanja, izvedbe in evalvacije dogodka**.

5.1 Načrtovanje sodelovanja več različnih ciljnih skupin

Načrtovanje dogodka se začne v sklopu letnega programa športa kjer določimo obdobje izvajanja. Izvajalce spodbujamo, da skozi celoten proces načrtovanja upoštevajo različne ciljne skupine in pri tem prilagodijo način organizacije. Cilj je ustvariti možnosti za sodelovanje čim bolj raznolike skupine mladih, vključno s tistimi, ki trenutno niso vključeni v organizirano športno dejavnost oziroma se pri vključevanju srečujejo z različnimi ovirami.

Pri načrtovanju dogodka OofS naj organizatorji upoštevajo naslednje vidike:

- Udeležba naj bo brezplačna oziroma naj bodo stroški za udeležence čim nižji.
- V kolikor imamo skupine ki jim je dogodek težje dostopen je smotno v načrtovanje vključiti tudi stroške prevoza.
- Uporabite različne kanale za pridobivanje udeležencev, vključno s šolami, športnimi klubi, mladinskimi organizacijami, organizacijami invalidov, LGBTQI+ organizacijami, organizacijami migrantov in drugimi lokalnimi skupnostmi, za katere smatrate da je dogodek relevanten.
- Spodbujajte raznoliko udeležbo in zagotovite, da vsaka ekipa vključuje vsaj dve dekleti oziroma mladi ženski.
- Dovolj zgodaj pred dogodkom zagotovite jasne informacije o dogodku, dejavnostih, dostopnosti, možnostih podpore in pogojih za sodelovanje.
- Komunikacijska gradiva naj uporabljajo jasen, dostopen in vključujoč jezik. Kjer je smiselno, lahko organizatorji zagotovijo informacije v več jezikih ali uporabijo načela preprostega in razumljivega jezika.

- Uporabljajte vključujoč in nestereotipen jezik ter se izogibajte predpostavkam glede spola, sposobnosti, kulturnega ozadja ali predhodnih športnih izkušenj.
- V komunikacijskih gradivih predstavite raznolike udeležence in vzornike. Kjer je mogoče, uporabljajte avtentične fotografije in se izogibajte utrjevanju stereotipov.
- Komunikacija naj bo osredotočena na sodelovanje, učenje, timsko delo in zadovoljstvo ob udeležbi, ne zgolj na tekmovanje in športne dosežke.
- Pri načrtovanju urnikov, prehrane, komunikacije in pogojev za sodelovanje upoštevajte kulturne in verske potrebe udeležencev.
- Postopek prijave naj bo preprost in dostopen. Udeležencem, ki se srečujejo z jezikovnimi ovirami, težavami s pismenostjo, invalidnostjo ali omejenim digitalnim dostopom, se lahko omogočijo alternativni načini prijave, na primer po telefonu ali elektronski pošti.
- Prijavni obrazci naj udeležencem omogočajo, da vnaprej sporočijo svoje zahteve glede dostopnosti, potrebe po podpori ali potrebnih prilagoditvah. Kjer je primerno, lahko organizatorji vključijo tudi neobvezna vprašanja glede zelenega imena in zaimkov.
- Pri izbiri prizorišča dogodka je treba upoštevati dostopnost, vključno z dostopnimi potmi, objekti, prostori za izvajanje dejavnosti, sanitarijami in skupnimi prostori, kjer je to mogoče.
- Postopki pridobivanja soglasij za uporabo fotografij in drugih medijskih vsebin, zbiranje osebnih podatkov ter obveščanje udeležencev morajo biti skladni z nacionalno zakonodajo in zahtevami glede varovanja udeležencev.

Načrtovanje vključevanja ne pomeni, da mora vsak dogodek zagotoviti vse možne prilagoditve. Pomembno je, da organizatorji sprejmejo razumne in proaktivne ukrepe za prepoznavanje ter zmanjševanje ovir, da bi lahko čim več mladih sodelovalo, prispevalo k dogodku in se skozi celotno izvedbo počutilo dobrodošlo.

5.2 Dostopnost in vključevanje ciljnih skupin

Dogodek naj bo organiziran na način, da lahko vsi udeleženci **smiselno sodelujejo, prispevajo k delu svojih ekip**

Aktivnosti naj se izvajajo na način, ki upošteva različne sposobnosti, izkušnje, načine komuniciranja in potrebe po podpori. Cilj ni, da vsi udeleženci sodelujejo na popolnoma enak način, temveč da ima vsak možnost prispevati in se aktivno vključiti.

Organizatorjem priporočamo, da upoštevajo naslednje vidike:

- Zagotovite jasna navodila z uporabo različnih načinov komunikacije, kadar je to primerno, vključno z ustnimi razlagami in prikazi, vizualnimi primeri ter pisnimi navodili.
- Omogočite prilagodljive načine sodelovanja. Ekipe lahko razdelijo naloge glede na individualne prednosti, sposobnosti in interese posameznikov. Udeleženci lahko prispevajo s telesno aktivnostjo, oblikovanjem strategije, komunikacijo, beleženjem rezultatov, organizacijo ali drugimi podpornimi vlogami.
- Po potrebi in kadar je mogoče prilagodite pravila aktivnosti, razdalje, časovne omejitve, opremo ali igralne površine, da omogočite sodelovanje in boljšo dostopnost.
- Upoštevajte senzorno in kognitivno dostopnost. Kadar se uporabljajo glasba, piščalke ali drugi zvočni signali, po možnosti zagotovite tudi vizualne alternative ter omogočite dostop do mirnega prostora oziroma odmorov, kadar je to potrebno.
- Poskrbite, da so območja za izvajanje aktivnosti, zbirna mesta in drugi prostori čim bolj dostopni ter omogočajo enostavno in varno gibanje.
- Zagotovite dostop do pitne vode, prostorov za počitek ter možnost odmorov glede na potrebe udeležencev.
- Neposredno se posvetujte z udeleženci. Kadar je mogoče, jih vprašajte, katere prilagoditve ali oblike podpore bi jim lahko koristile, namesto da o njihovih potrebah sklepate vnaprej.
- Spremljajte vključevanje udeležencev skozi celoten dogodek ter ustrezno ukrepajte, če opazite, da so posamezniki ali skupine izključeni oziroma ne morejo v celoti sodelovati.

Organizatorji naj skozi celoten dogodek ohranjajo **prilagodljiv in odziven pristop**. Cilj ni enaka uspešnost vseh udeležencev, temveč **smiselno sodelovanje, učenje, ekipno delo in aktivna vključenost vseh**.

5.3 Varnost udeležencev

Vsi dogodki OoFS morajo zagotavljati **varno, spoštljivo in podporno okolje** za udeležence, prostovoljce in osebje. Varovanje udeležencev je skupna odgovornost vseh vključenih in ga je treba upoštevati v vseh fazah načrtovanja, izvedbe in evalvacije dogodka.

Za vse dogodke se priporočajo naslednji ukrepi:

- **Imenujte kontaktno osebo za varovanje udeležencev.** Udeleženci, prostovoljci in osebje morajo vedeti, na koga se lahko obrnejo v primeru pomislekov, neprimerne vedenja ali potrebe po podpori.
- **Jasno predstavite kodeks ravnanja.** Pričakovanja glede spoštljivega vedenja, vključevanja in pravičnega sodelovanja morajo biti predstavljena pred dogodkom in med njegovo izvedbo.
- **Spoštujte zasebnost, soglasje in osebne meje.** Udeleženci morajo imeti vedno pravico do informiranega odločanja glede fotografiranja, telesnega stika in uporabe osebnih podatkov.
- **Zagotovite ustrezen nadzor.** Ves čas dogodka morata biti zagotovljena ustrezen nadzor in podpora, zlasti kadar aktivnosti vključujejo mladoletne osebe.
- **Poskrbite za dobrobit udeležencev.** Zagotovite dostop do pitne vode, prostorov za počitek, sence ali zavetja ter omogočite odmore med dogodkom.
- **Kjer je mogoče, zagotovite miren prostor.** Nekaterim udeležencem lahko koristi možnost, da se med dogodkom za krajši čas umaknejo od hrupa in aktivnosti v mirnejše okolje.
- **Vzpostavite postopke za prijavo pomislekov in incidentov.** Udeleženci in osebje morajo vedeti, kako lahko prijavijo težave oziroma neprimerno ravnanje ter kako bodo prijavljeni primeri obravnavani.
- **Upoštevajte nacionalne zahteve glede varovanja udeležencev in zaščite otrok.** Organizatorji so odgovorni za zagotavljanje skladnosti vseh ukrepov z veljavno zakonodajo in internimi pravili organizacije.
- **Sodelovanje mora biti prostovoljno.** Udeleženci morajo imeti možnost, da se posamezni aktivnosti ne pridružijo oziroma si po potrebi vzamejo odmor, ne da bi bili zaradi tega stigmatizirani ali deležni negativnih posledic.

5.4 Učenje in napredovanje

Organizatorje spodbujamo k zbiranju povratnih informacij udeležencev, prostovoljcev in partnerjev o **vključevanju, dostopnosti in varovanju udeležencev**. Ugotovitve evalvacije lahko pomagajo prepoznati ovire za sodelovanje, izpostaviti uspešne prakse ter prispevajo k izboljšanju prihodnjih dogodkov.

Organizatorji lahko pri evalvaciji upoštevajo naslednja vprašanja:

- Ali so se udeleženci bili zadovoljni z organizacijo ter pristopom?
- Ali je bil event dovolj dostopen za različne strukture populacije?
- Ali so pri prijavi in nastopanju imeli kakšne ovire?

Šesto poglavje : Komunikacijski plan in način promocije

6.1 Časovnica predlaganih aktivnosti

Termin	Aktivnost
8 tednov prej	Objava dogodka. Odpiranje prijavnic in objava ključnih informacij
6 tednov prej	Razširjajte digitalna promocijska gradiva. V promocijo vključite lokalne medije, občine in druge organizacije iz lokalne skupnosti. Spodbujajte partnerje, da informacije o dogodku delijo prek svojih komunikacijskih kanalov.
4 tedne prej	Delite zgodbe udeležencev, nasvete o ravnanju glede varovanja okolja ali utrinke iz zakulisja priprav na dogodek. Pošljite opomnik za prijavo in izpostavite ključne aktivnosti dogodka.
2 tedna prej	Prijavljenim ekipam pošljite informacijski paket. Na družbenih omrežjih začnite kampanjo odštevanja do dogodka ter delite praktične informacije o prevozu, dostopnosti in varovanju okolja.
Izvedba	Delite aktualne utrinke z dogodka, fotografije in kratke videoposnetke. Izpostavite izkušnje udeležencev, aktivnosti ter dosežke, povezane s pridobitvijo Zelene značke. .
1 teden po izvedbi	Objavite utrinke z dogodka, fotografije, rezultate in prejemnike Zelene značke. Zahvalite se udeležencem, prostovoljcem in partnerjem za sodelovanje. .
2 tedna po izvedbi	Predstavite ključne rezultate, povratne informacije udeležencev in trajnostne učinke dogodka. Kjer je mogoče, objavite kratek povzetek dogodka v obliki videoposnetka ali članka. .

6.2 Ključna priporočila

Za mlade:

- Skupaj s svojo ekipo se soočite s športnimi in izzivi varovanja okolja.«
- Osvojite Zeleno značko in pokažite, kako lahko pozitivna dejanja prispevajo k spremembam.
- Učite se, tekmuje in se zabavajte ter hkrati prispevajte k bolj zeleni prihodnosti.

Za izobraževalne institucije in športna društva:

- Organizacija brezplačnega dogodka, ki združuje telesno dejavnost, okoljsko ozaveščenje in aktivno sodelovanje mladih.
- Spodbujanje izobraževanja o varovanju okolja s praktičnimi, zanimivimi in vključujočimi aktivnostmi.
- Razvoj skupinskega dela, vodstvenih sposobnosti in aktivnega državljanstva.

Za občine in odločevalce na področju športa in mladih:

- Praktičen in prilagodljiv model za povezovanje mladih, varovanja okolja in športa.
- Podpira cilje varovanja okolja, aktiven življenjski slog in sodelovanje v lokalni skupnosti.
- Omogoča enostavno izvedbo v sodelovanju s šolami, športnimi klubi in drugimi organizacijami lokalne skupnosti.
- Podpira lokalne strategije trajnostnega razvoja ter prispeva k uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov (Agenda 2030).

Za medije:

- Mladi skozi šport aktivno prispevajo k varovanju okolja.
- Olimpijada trajnosti združuje tekmovanje, ekipno delo in okoljsko odgovornost.
- Evropska pobuda, ki prikazuje, kako lahko šport prispeva k varovanju okolja

6.3 Erasmus+ grafična podoba

Vsi dogodki OofS morajo ustrezno navesti podporo programa Erasmus+ ter upoštevati najnovejše zahteve glede prepoznavnosti in komuniciranja programa Erasmus+. Logotip Erasmus+ in navedba o financiranju morata biti vključena v vsa ustrezna komunikacijska, promocijska in druga gradiva, povezana z dogodkom, vključno s promocijskimi gradivi, predstavitevami, potrdili, poročili in označbami na prizorišču dogodka.

Kjer je zahtevano, je treba vključiti naslednjo izjavo o omejitvi odgovornosti:

»Ta projekt sofinancira Evropska unija v okviru programa Erasmus+ Sport. Podpora Evropske komisije pri pripravi te publikacije ne pomeni podpore njeni vsebini, ki odraža izključno stališča avtorjev. Evropska komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih publikacija vsebuje.«

6.4 Uporaba metodologije po zaključku projekta

Po zaključku projektnega obdobja organizacijam, ki metodologijo OofS izvajajo samostojno, ni treba uporabljati logotipa Erasmus+ ali izjave o omejitvi odgovornosti, razen če to zahteva drug sporazum oziroma pogodba o financiranju.

Kljub temu se organizacije spodbuja, da navedejo izvor metodologije. Na primer:

»Ta dogodek temelji na metodologiji projekta Olimpizam za povezovanja športa in varovanja okolja (OofS), ki je bila prvotno razvita s podporo Evropske unije v okviru programa Erasmus+ Šport (2025–2027).

.

Sedmo poglavje: Evalvacija dogodka

7.1 Indikatorji merjenja

Naslednji kazalniki lahko organizatorjem pomagajo pri ocenjevanju uspešnosti in učinka dogodka OofS. Organizatorji lahko ciljne vrednosti prilagodijo glede na lokalne posebnosti, skupine udeležencev in obseg dogodka.

Indikator	Metodologija merjenja	Ciljna populacija
Število nastopajočih	Podatki o registraciji	25–50 udeležencev na event
Nastopanje moške in / ženske populacije	Podatki o registraciji	Minimalno 2 ženski na ekipo
Udeležba mladih iz ranljivih skupin*	Podatki o registraciji-podatke glede statusa ni potrebno navajati ob prijavi	Organizatorji lahko po potrebi zbirajo podatke o udeležbi ranljivih skupin, pri čemer morajo upoštevati veljavno nacionalno zakonodajo.
Pridobivanje znanja o varovanju okolja	Vprašalnik, pred in po dogodku	70% udeležencev poveča znanje
Spremembe v vedenju/odnosu	Anketa po dogodku: »Ali boste po tem dogodku spremenili svoje vedenje, povezano s varovanjem okolja?«	50% udeležencev
Uporaba okolju prijaznega prevoza	Registracija udeležencev in poročanje o udeležbi	Lokalno opredeljen cilj
Pridobitev zelene značke	Doseženi rezultat	50% ekip ozvoji zeleni znak
Zadovoljstvo udeležencev	Anketa po zaključku (lestvica od 1 do 5)	Povprečje ≥ 4.0
Izkušnja vključevanja in dostopnosti	Anketa po zaključku (lestvica od 1 do 5)	Povprečje ≥ 4.0
Vključenost deležnikov in partnerjev	Število podpornih organizacij	5+ na dogodek

Opredelitev ranljivih skupin: Za namene dogodkov OofS lahko premalo zastopane skupine vključujejo dekleta in mlade ženske, osebe z invalidnostjo, mlade z migrantskim ozadjem, LGBTQI+ mlade, socialno-ekonomsko prikrajšane mlade ter druge skupine, ki se lahko v lokalnem okolju soočajo z ovirami pri vključevanju v šport in telesno dejavnost. Podatke o udeležbi je treba vedno zbirati prostovoljno, spoštljivo ter v skladu z veljavnimi zahtevami glede varstva osebnih podatkov in zasebnosti. .

7.2 Orodja za zbiranje podatkov

- **Anketa pred dogodkom (Priloga D1):** Izvede se ob registraciji. Namenjena je ugotavljanju začetne ravni ozaveščenosti o trajnostnosti in trenutnih navad udeležencev glede varovanja okolja. Priporočeno trajanje: 3–5 minut.

- **Anketa po dogodku (Priloga D2):** Izvede se neposredno po zaključni slovesnosti. Namenjena je ocenjevanju zadovoljstva udeležencev, učnih rezultatov, izkušenj z vključevanjem in dostopnostjo, namer glede prihodnjega vedenja ter splošne kakovosti dogodka. Priporočeno trajanje: 4–5 minut.
- **Ocenjevalni listi (Priloga B):** Med dogodkom jih izpolnjujejo sodniki, vodje aktivnosti in ocenjevalci trajnostnosti.
- **Obrazec za spremljanje dogodka (Priloga D3):** Izpolni ga koordinator dogodka. Vključuje podatke o logistiki, udeležbi, morebitnih incidentih, vidikih dostopnosti, opažanjih glede zagotavljanja varnosti in zaščite udeležencev ter pridobljenih izkušnjah in spoznanjih.

7.3 Obrazec za izdelavo poročila dogodka

Po vsakem dogodku se organizatorjem priporoča, da pripravijo **poročilo o dogodku** z uporabo predloge iz **Priloge E**.

V času izvajanja projekta OofS (2025–2027) morajo partnerji konzorcija poročilo pripraviti **v dveh tednih po izvedbi dogodka** in ga posredovati koordinatorju projekta.

Po zaključku projektnega obdobja se organizacijam, ki bodo metodologijo OofS izvajale samostojno, priporoča uporaba predloge poročila za lastno evalvacijo, pridobivanje novih spoznanj in načrtovanje prihodnjih dogodkov.

Poročilo mora vključevati:

- pregled dogodka in njegove cilje,
- podatke o udeležbi in demografske podatke,
- izvedbo aktivnosti in rezultate točkovanja,
- rezultate Zelene značke (Green Badge),
- rezultate in ugotovitve na področju trajnostnosti,
- ugotovitve glede vključevanja, dostopnosti ter zagotavljanja varnosti in zaščite udeležencev,
- rezultate anket in povratne informacije udeležencev,
- fotografije in komunikacijska gradiva (kjer je bilo pridobljeno ustrezno soglasje),
- pridobljene izkušnje in priporočila za prihodnje dogodke.

Namen evalvacije ni zgolj merjenje udeležbe in rezultatov tekmovanja, temveč tudi ugotavljanje, kako je dogodek prispeval k **učenju o trajnostnosti**,

vključevanju, dostopnosti, dobremu počutju ter pozitivnim spremembam vedenja udeležencev.

Osmo poglavje: Načrtovanje proračuna, trajnost projekta ter upravljanje virov

8.1 Predvidena sredstva za implementacijo projekta v lokalnih okoljih

V nadaljevanju je predstavljen okvirni proračun za enodnevni dogodek OofS s 25–50 udeleženci. Dejanski stroški se lahko razlikujejo glede na državo in lokalni kontekst. Številne stroške je mogoče zmanjšati s partnerstvi, vključevanjem prostovoljcev, izposajo opreme ter prispevki občin, šol in lokalnih organizacij v naravi.

Kategorija	Postavka	Ocena stroškov (EUR)
Lokacija	Zunanja ali notranja športna površina/v lasti občine (uporaba skladno s cenikom upravljavca športne infrastrukture)	0–200
Oprema	Materiali za izvedbo aktivnosti (ponovno uporabljeni, izposojeni ali po potrebi na novo nabavljeni), zabojniki za ločevanje odpadkov, gradivo za kviz in oprema za izvedbo aktivnosti.	0–100
Oprema	Oprema/ materiali za aktivnosti na področju biotske raznovrstnosti in varstva okolja (npr. sadike, kartice za prepoznavanje vrst ali pripomočki za izvajanje aktivnosti v naravi).	30–200
Oprema	Ekipni markirni brezrokavniki, stožci, stoparice ali mobilni telefoni, kompasi in zemljevidi.	50–400
Tiskanje	Potrdila, ocenjevalni listi, letaki in transparenti.	50–100
Pogostitev	Voda, sadje in lahki prigrizki za 50 udeležencev (poudarek na varovanju okolja).	50–300
Prevoz	Podpora pri prevozu za udeležence, ki se soočajo z ekonomskimi, ali drugimi ovirami glede dospanja do dogodka.	100–500
Komunikacija	Oglasi na družbenih omrežjih, tiskani letaki (če promocija poteka izključno digitalno, je strošek manjši).	0–100
Prva pomoč	Komplet prve pomoči na prizorišču in usposobljena oseba za nudenje prve pomoči	0–50
Razno	Rezerva za nepredvidene stroške (~10 % skupnih stroškov)	50–150
	SKUPNO OCENJENI STROŠKI	480–1,530

8.2 Financiranje dostopnosti dogodka

Pri načrtovanju proračuna dogodka morajo organizatorji upoštevati morebitne stroške, povezane z vključevanjem, dostopnostjo in podporo udeležencem. Glede na lokalne okoliščine lahko ti vključujejo:

- dostopna komunikacijska gradiva,
- tolmačenje ali jezikovno podporo,
- pomoč pri prevozu,

- prilagoditve aktivnosti ali prizorišč za zagotavljanje dostopnosti,
- dodatno podporno osebje ali prostovoljce,
- alternativne oblike informacij in prijavnih gradiv.

Vsi dogodki ne bodo zahtevali dodatnih virov, vendar se organizatorje spodbuja, da že v fazi načrtovanja ocenijo morebitne ovire za sodelovanje ter temu ustrezno načrtujejo in zagotovijo potrebna sredstva.

8.3 Trajnostno in učinkovito upravljanje finančnih in drugih virov pri izvedbi dogodka

Organizatorje se spodbuja, da z učinkovitim upravljanjem virov in trajnostnim načrtovanjem zmanjšajo tako finančne stroške kot tudi vplive dogodka na okolje.

Primeri vključujejo:

- Sodelovanje z občinami, šolami, športnimi klubi ali drugimi organizacijami kjer si tako zagotovite dostop do prizorišč, opreme, materialov in podpore osebja.
- Kadar je mogoče, si materiale in opremo izposodite, namesto da kupujete nove.
- Opremo za izvedbo dogodka, kot so markirni brezrokavniki, stožci, zemljevidi, označevalne table in zabojniki za ločevanje odpadkov, ponovno uporabite na več dogodkih.
- Pri načrtovanju aktivnosti dajte prednost ponovno uporabljenim, predelanim in recikliranim materialom.
- Kjer je primerno, uporabljajte digitalna orodja za prijavo, komunikacijo in beleženje rezultatov ter tako zmanjšajte porabo papirja.
- Izogibajte se nepotrebnim nakupom in čim bolj omejite uporabo izdelkov za enkratno uporabo.
- Prehrano skrbno načrtujte, da zmanjšate količino zavržene hrane, ter dajte prednost vsebinam varovanja okolja, kjer je to mogoče.
- Kjer je mogoče, izberite lokalne dobavitelje ter okolju prijazne izdelke
- Udeležence spodbujajte k hoji, kolesarjenju, uporabi javnega prevoza ali skupnih prevozov.
- Oblikujte komplet materialov za večkratno uporabo, ki ga bo mogoče uporabiti tudi pri prihodnjih dogodkih OoFS.

Deveto poglavje: Nadgrajevanje in nadaljnji razvoj dogodka

Zeleni priročnik je zasnovan kot praktična in prilagodljiva metodologija, ki se lahko skozi izvajanje, vrednotenje in izmenjavo izkušenj nenehno nadgrajuje. Prva izdaja priročnika je bila pripravljena v začetnih fazah projekta, v prihodnje pa se bo dopolnjevala in izboljševala na podlagi izkušenj, pridobljenih pri izvedbi pilotnih aktivnosti in prihodnjih dogodkov.

9.1 Anketiranja povratne informacije in izboljšave

Organizatorje se spodbuja, da po vsakem dogodku pregledajo rezultate vrednotenja, povratne informacije udeležencev in izkušnje, pridobljene med izvedbo. Namen vrednotenja ni le merjenje uspešnosti dogodka, temveč tudi prepoznavanje možnosti za izboljšave in nadaljnji razvoj.

Organizatorji lahko pri anketiranju umeščajo naslednja vprašanja:

- Katere aktivnosti so spodbudile največjo vključenost in zanimanje udeležencev?
- Ali so bili doseženi zastavljeni cilji učenja o varovanju okolja?
- Ali so se udeleženci počutili vključene, varne in dobrodošle?
- Katere ovire za sodelovanje so bile prisotne?
- Katere vidike organizacije in izvedbe bi bilo mogoče izboljšati?

9.2 Povratne informacije in izmenjava izkušenj

Organizatorje se spodbuja, da znotraj širše skupnosti OoFS delijo primere dobrih praks, prilagoditve, uspešne zgodbe in izkušnje, pridobljene pri izvedbi dogodkov. Izmenjava izkušenj prispeva k nadaljnjemu razvoju in izboljševanju metodologije ter nudi podporo prihodnjim organizatorjem pri njenem izvajanju v različnih državah in lokalnih okoljih.

Dodatne informacije in gradiva so na voljo na uradni spletni strani projekta (OoFS): <https://oofs.eu/>

9.3 Prilagajanje in umeščanje programa

Metodologijo programa (Oofs) je mogoče prilagoditi različnim okoljem, skupinam udeležencev in organizacijskim okoliščinam, kot so:

- Športni dnevi,
- Mladinski ali športni tabori,
- Športni ali drugi dogodki,
- Umeščanje programa kot dopolnilno vsebino športnih organizaciji.

Aktivnosti je mogoče prilagoditi tudi mlajšim ali starejšim udeležencem, pri čemer je pomembno ohraniti temeljna načela programa: **varovanje okolja, vključevanje in aktivno sodelovanje mladih**.

Organizatorje se spodbuja k vzpostavljanju dolgoročnih partnerstev s šolami, občinami, športnimi organizacijami in drugimi deležniki v lokalnem okolju. Takšno sodelovanje prispeva k večjemu učinku programa, njegovi dolgoročni trajnosti ter omogoča nadaljnje izvajanje in širitev dogodkov OofS tudi v prihodnje.

Viri in literatura

Comité Olímpico de Portugal. (n.d.). Sustentabilidade.
<https://comiteolimpicoportugal.pt/sustentabilidade/>

Consejo Superior de Deportes. (2022). Encuesta de hábitos deportivos en España 2022. Ministerio de Cultura y Deporte.

Ekokompassi. (n.d.). Briefly in English. <https://ekokompassi.fi/briefly-in-english/>

European Commission. (2020). Special Eurobarometer 501: Attitudes towards the environment. DG Communication.

European Commission. (2022). Special Eurobarometer 525: Sport and physical activity. DG EYS.

European Commission. (2024). The European Green Deal.
<https://commission.europa.eu/>

European Investment Bank. (2023). EIB Climate Survey 2022–2023. Luxembourg: EIB.

European University Sports Association. (n.d.). Fit4Green.
<https://fit4green.eusa.eu/>

Federação Portuguesa de Futebol. (2023). Sustainability in football.
<https://portugalstore.fpf.pt/>

Finlands Svenska Idrott. (n.d.). <https://www.idrott.fi/>

Institut Impact. (n.d.). Move4Nature. <https://institut-impact.si/>

Instituto Português do Desporto e Juventude. (n.d.). PNDpT. <https://ipdj.gov.pt/>

International Olympic Committee. (2012). Sustainability through sport. IOC.

Ministry of Economy, Tourism and Sport of Slovenia. (n.d.). Sport policy.
<https://www.gov.si/>

Olympic Committee of Slovenia. (n.d.). <https://www.olympic.si/en/>

PNED. (n.d.). Manual de Boas Práticas Ambientais no Desporto.
<https://pned.ipdj.gov.pt/>

Seabra, A. F. et al. (2007). Sports participation among Portuguese youth. JPAH, 4(4), 370–380.

World Health Organization. (2021). Portugal Physical Activity Factsheet. WHO Europe.

Engso. (2024). HOSTING INCLUSIVE EVENTS - Accessibility Guidelines for ENGSO events.

<https://www.engso-education.eu/wp-content/uploads/2024/09/EWS-Inclusive-sport-events.pdf>

Engso. (2026). Project Sure. Creating inclusive activities and events.

<https://www.engso-education.eu/wp-content/uploads/2026/01/Creating-inclusive-activities-and-events.pdf>

Priloge: Obrazci

Prologa A: Obrazec za registracijo skupin

Področje	Podrobnosti
Ime skupine	
Šola / društvo / druga organizacija	
Kontaktna oseba (trener/učitelj)	
E-pošta	
Telefon	
Član ekipe 1	Ime in priimek: _____ Starost: _____ Spol: ženski / moški /
Član ekipe 2	Ime in priimek: _____ Starost: _____ Spol: ženski / moški /
Član ekipe 3	Ime in priimek: _____ Starost: _____ Spol: ženski / moški /
Član ekipe 4	Ime in priimek: _____ Starost: _____ Spol: ženski / moški /
Član ekipe 5	Ime in priimek: _____ Starost: _____ Spol: ženski / moški /
Potrebe glede dostopnosti, podpore ali prilagoditev	Ali ima kateri od udeležencev posebne potrebe glede dostopnosti, podpore, prilagoditev, prehrane ali druge potrebe, s katerimi bi morali biti organizatorji seznanjeni? Če da, jih prosimo opišite:
Prihod na dogodek	Katere okolju prijazne načine prevoza bo ekipa uporabila za prihod na dogodek? ☐ Peš ☐ Kolo ☐ Javni prevoz ☐ Skupinski prevoz z avtomobilom ☐ Drugo: _____
GDPR soglasje glede obdelave podatkov	☐ Potrjujem, da so bili vsi člani ekipe (in njihovi starši oziroma zakoniti zastopniki, kadar je to potrebno za mladoletne osebe) seznanjeni z obdelavo osebnih podatkov, potrebnih za organizacijo in izvedbo dogodka ter poročanje o projektu.
GDPR soglasje za uporabo slik in videoposnetkov	☐ Potrjujem, da vsi člani ekipe (in njihovi starši oziroma zakoniti zastopniki v primeru mladoletnih oseb) soglašajo z uporabo fotografij in videoposnetkov za namene komuniciranja, razširjanja rezultatov in drugih projektnih aktivnosti.
Datum	
Podpis	

Priloga B: Tabela za točkovanje

Ekipa	Š1	Š2	VAO1	VAO2	VAO3	VB	Kviz	ZT	ZZ	Skupaj točk

Vsebine:

Š - Šport

VAO - Varovanje okolja

VB - Vedenjski bonus

ZT - Zeleno točkovanje

ZZ - Zeleni znak

Zeleno točkovanje = Varovanje okolja 1 + varovanje okolja 2 + varovanje okolja 3
+ Kviz

Zeleni znak se podeli ekipi, ki doseže najmanj 70 % razpoložljivih zelenih točk (245 od 350 točk), pod pogojem, da med dogodkom ni prišlo do resnih primerov nepoštenega, nespoštljivega ali okolju škodljivega ravnanja.

Priloga C: Prikaz zelene značke

Priloga D: anketni vprašalnik pred in po dogodku

D1: Vprašalnik pred dogodkom (ob registraciji / izpolnitvi prijavnice)

- Kako bi ocenili svoje znanje o načinih varovanja okolja? (1–5)
- Kako pogosto v vsakdanjem življenju ravnate na način da varujete okolje? (Nikoli / Redko / Včasih / Pogosto / Vedno)
- Ali ste se že kdaj udeležili športnega dogodka, osredotočenega na varovanje okolja? (Da / Ne)
- Kaj vam pomeni »varovanje okolja«? (Odprto vprašanje, največ 2 stavka)

D2: Vprašalnik za udeležence po izvedenem dogodku (po zaključni slovesnosti)

- Kako bi na splošno ocenili dogodek? (1–5)
- Ali ste se med dogodkom počutili dobrodošle in vključene? (1–5)
- Ali ste se med dogodkom počutili varne in spoštovane? (1–5)
- Ali ste se danes naučili kaj novega o trajnosti? (Da / Ne / Nisem prepričan/-a)
- Katera aktivnost vam je bila najbolj všeč? (Seznam aktivnosti)
- Ali boste zaradi današnjega dogodka spremenili katero od svojih navad, povezanih s trajnostnim ravnanjem? (Da – opišite / Ne / Nisem prepričan/-a)

- Kako bi sedaj ocenili svoje znanje o varovanju okolja? (1–5)
- Ali bi se ponovno udeležili podobnega dogodka? (Zagotovo / Verjetno / Nisem prepričan/-a / Verjetno ne / Zagotovo ne)
- Ali bi ta dogodek priporočili prijatelju ali prijateljici? (Da / Ne)
- Imate kakšen predlog za izboljšanje dogodka? (Odprto vprašanje)

Priloga E: Obrazec-struktura za izdelavo poročila o dogodku

- **Pregled dogodka** (datum, prizorišče, organizator, število ekip, število udeležencev, zagotovljene prilagoditve za dostopnost)
- **Podatki o udeležbi** (demografski podatki udeležencev, udeležba deklet in mladih žensk, udeležba premalo zastopanih skupin, rezultati na področju raznolikosti in vključevanja)
- **Izvedene aktivnosti** (izvedene aktivnosti, trajanje, izvedene prilagoditve ter uporabljeni ukrepi za zagotavljanje dostopnosti in vključevanja)
- **Rezultati točkovanja** (končna razvrstitev, prejemniki Zelenega znaka, ključni dosežki)
- **Povzetek rezultatov anket** (rezultati ozaveščenosti pred dogodkom in po njem, zadovoljstvo udeležencev, povratne informacije o vključevanju in dostopnosti, namere glede sprememb vedenja ter učni rezultati)
- **Načrtovanje trajnosti in vpliv na okolje** (vidiki trajnosti, vključeni v načrtovanje, trajnostno naročanje, ukrepi za učinkovito rabo virov, trajnostni prevoz, preprečevanje nastajanja odpadkov in ravnanje z njimi, ponovna uporaba materialov, izvedeni okoljski ukrepi ter ključni rezultati na področju trajnosti)
- **Fotografije** (najmanj 10 fotografij, vključno s skupinsko fotografijo in zahtevanimi elementi prepoznavnosti oziroma vidnosti projekta)
- **Pridobljene izkušnje in priporočila** (organizacija dogodka, vključevanje in dostopnost, zagotavljanje varnega okolja, trajnostni ukrepi ter priporočila za prihodnje dogodke)
- **Priporočila za nadaljnji razvoj Zelenega priročnika OoFS** (uspešne aktivnosti, izzivi pri izvedbi, izvedene prilagoditve, manjkajoče trajnostne teme, potreba po dodatnih orodjih ali smernicah ter predlogi za prihodnje izdaje)
- **Priloge** (podpisan seznam udeležencev, izpolnjeni ocenjevalni listi, neobdelani podatki anket ter dodatna podpora gradiva)

Priloga F: Gradiva in primeri vprašalnikov za izvajanje ekokviza

Primeri vprašanj v tej prilogi se nanašajo na gradivo [European Commission's educational resource *Our Planet, Our Future*](#). Organizatorje spodbujamo, da vprašanja prilagodijo starosti in ravni znanja udeležencev ter po potrebi vključijo lokalne teme s področja varovanja okolja v povezavi s športom.

Dodatno gradivo za sestavo vprašanj lahko najdete v spodnjih povezavah:

https://climate.ec.europa.eu/our-planet-our-future_en

https://climate-pact.europa.eu/eu-climate-action-academy-0/resources/our-planet-our-future_en

https://school-education.ec.europa.eu/en/discover?f%5B0%5D=insight_article_types%3A6356&f%5B1%5D=insight_article_types%3A561459

https://climate-pact.europa.eu/index_en

1. Kaj je glavni vzrok za današnje podnebne spremembe?

- A. Spremembe zemljine orbite
- B. Povečana količina toplogrednih plinov zaradi človekovih dejavnosti
- C. Povečana vulkanska dejavnost

Pravilen odgovor: B

Za razliko od podnebnih sprememb v preteklosti je današnje segrevanje predvsem posledica človekovih dejavnosti, ki povečujejo količino toplogrednih plinov v ozračju, zlasti zaradi izgorevanja fosilnih goriv.

2. Kakšna je razlika med vremenom in podnebjem?

- A. Vreme opisuje vsakodnevne vremenske razmere, podnebje pa povprečne vremenske razmere v daljšem časovnem obdobju.
- B. Pomenita popolnoma isto.
- C. Podnebje se nanaša samo na temperaturo.

Pravilen odgovor: A

Vreme se spreminja iz dneva v dan, medtem ko podnebje opisuje povprečne vremenske vzorce v obdobju več desetletij, običajno približno 30 let.

3. Katera trditev o ozonskem plašču je PRAVILNA?

- A. Ozonska luknja je glavni vzrok podnebnih sprememb.
- B. Ozonska luknja in podnebne spremembe sta različna okoljska problema.
- C. Ozonski plašč povečuje globalno segrevanje, ker zadržuje sončno svetlobo.

Pravilen odgovor: B

Tanjšanje ozonskega plašča in podnebne spremembe sta različna okoljska problema. Vendar so nekatere snovi, ki škodujejo ozonskemu plašču, hkrati tudi močni toplogredni plini, zato so mednarodni sporazumi pripomogli k reševanju obeh problemov.

4. Katera trditev najbolje opisuje učinek tople grede?

- A. Gre za naravni proces, ki ohranja Zemljo dovolj toplo za življenje, vendar ga človekove dejavnosti krepijo.
- B. Povzroča ga izključno onesnaževanje iz tovarn.
- C. Povzroča ga ozonska luknja, ki omogoča, da več toplote vstopi na Zemljo.

Pravilen odgovor: A

Učinek tople grede je naravni proces, pri katerem toplogredni plini zadržijo del toplote in tako ohranjajo Zemljo pri temperaturi, primerni za življenje. Človekove dejavnosti povečujejo koncentracijo teh plinov, s čimer krepijo učinek tople grede in povzročajo globalno segrevanje.

5. Kaj je učinek tople grede?

- A. Naravni proces, pri katerem toplogredni plini zadržijo del toplote in tako ohranjajo Zemljo dovolj toplo za življenje. Človekove dejavnosti ta učinek krepijo s povečevanjem koncentracije toplogrednih plinov.
- B. Proces, pri katerem toplogredni plini preprečujejo sončni svetlobi, da bi dosegla Zemljino površje.
- C. Luknja v ozračju, ki omogoča, da več sončne toplote doseže Zemljo.

Pravilen odgovor: A

Ko sončna svetloba doseže Zemljino površje, se del energije absorbira ter segreva tla in oceane. Del energije se lahko vrne nazaj v vesolje, del pa se zadrži v ozračju in segreva Zemljo. Temu pravimo »učinek tople grede«, saj ozračje deluje podobno kot steklo v rastlinjaku in zadržuje toploto.

Učinek tople grede nastane zaradi plinov v Zemljinem ozračju, kot so vodna para, ogljikov dioksid, metan in dušikov oksid. Te pline imenujemo toplogredni plini. Naravni učinek tople grede omogoča, da naš planet ohranja temperaturo, primerno za življenje. Človekove dejavnosti pa povečujejo količino toplogrednih plinov v ozračju, zaradi česar se učinek tople grede krepi in temperatura Zemlje narašča.

6. Kateri so glavni človeški vzroki podnebnih sprememb?

- A. Izgorevanje fosilnih goriv, krčenje gozdov, kmetijstvo in živinoreja.
- B. Vulkanski izbruhi, potresi in plimovanje oceanov.
- C. Spremembe Zemljine orbite in Sončeve aktivnosti.

Pravilen odgovor: A

Podnebne spremembe so povezane z naraščanjem temperature Zemlje oziroma globalnim segrevanjem, ki je posledica dodatnih toplogrednih plinov v ozračju. Ti dodatni toplogredni plini izvirajo predvsem iz izgorevanja fosilnih goriv za proizvodnjo energije ter drugih človekovih dejavnosti, kot so krčenje deževnih gozdov, kmetijstvo, živinoreja in proizvodnja kemikalij.

7. Za približno koliko je bila povprečna temperatura Zemlje leta 2019 višja v primerjavi s koncem 19. stoletja?

- A. Približno **0,5 °C**
- B. Približno **1,0 °C**
- C. Približno **1,5 °C**

Pravilen odgovor: C

Po podatkih Evropske komisije je bila Zemlja leta 2019 približno 1,5 °C toplejša kot ob koncu 19. stoletja, povprečna globalna temperatura pa naj bi se v prihodnjih desetletjih še povečevala.

Povišanje za 1,5 °C se morda ne zdi veliko, vendar se je večina dosedanjega segrevanja zgodila v zadnjih nekaj desetletjih. Poleg tega gre za povprečno globalno povečanje temperature, zato so se nekatera območja segrela bistveno bolj kot druga. Arktika se je na primer v zadnjih desetletjih močno segrela. Za primerjavo: po nekaterih raziskavah je bila povprečna temperatura Zemlje v času zadnje ledene dobe le približno 4 °C nižja kot ob koncu 19. stoletja.

8. Katero vsakodnevno dejanje lahko pomaga zmanjšati porabo energije in emisije toplogrednih plinov?

- A. Puščanje elektronskih naprav v stanju pripravljenosti čez noč.
- B. Izklapljanje elektronskih naprav in izključitev iz električnega omrežja, kadar jih ne uporabljamo.
- C. Polnjenje telefona vso noč vsak večer.

Pravilen odgovor: B

Naprave v stanju pripravljenosti še vedno porabljajo električno energijo. Po podatkih Evropske komisije lahko izklapljanje elektronskih naprav in njihova izključitev iz električnega omrežja pomaga zmanjšati letne stroške gospodinjstva za energijo.

9. Katera nakupovalna navada je po priporočilih Evropske komisije na splošno najbolj trajnostna?

- A. Nakup več poceni izdelkov, ki se hitro obrabijo.
- B. Nakup manjšega števila kakovostnih izdelkov, ki trajajo dlje.
- C. Nakup novih izdelkov vsako sezono zaradi sledenja trendom.

Pravilen odgovor: B

Nakup manjšega števila kakovostnejših in trajnejših izdelkov pomaga dolgoročno zmanjševati količino odpadkov, porabo naravnih virov in emisije toplogrednih plinov.

10. Zakaj nakup lokalno pridelane hrane pogosto velja za bolj trajnostno izbiro?

- A. Ker ima vedno najmanjši ogljični odtis.
- B. Ker lahko zmanjša emisije, povezane s prevozom, čeprav lokalna hrana nima vedno najmanjšega ogljičnega odtisa.
- C. Ker proizvodnja lokalne hrane nikoli ne zahteva energije.

Pravilen odgovor: B

Emisije zaradi prevoza so lahko pri lokalno pridelani hrani nižje, vendar lahko drugi dejavniki, kot so ogrevani rastlinjaki ali uporaba gnojil, proizvedenih z uporabo fosilnih goriv, povečajo njen ogljični odtis.

11. Katero vsakodnevno dejanje lahko pomaga zmanjšati porabo energije in stroške gospodinjstva za energijo?

- A. Puščanje električnih naprav v stanju pripravljenosti čez noč.
- B. Znižanje temperature na termostatu za 1 °C in dodatno znižanje temperature, kadar ni nikogar doma.
- C. Ohranjanje enake temperature ogrevanja ves dan in vso noč.

Pravilen odgovor: B

Po podatkih Evropske komisije lahko znižanje temperature na termostatu že za 1 °C zmanjša stroške gospodinjstva za ogrevanje ter hkrati pripomore k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

12. Kaj od naslednjega je primer podnebne ukrepanja mladih?

- A. Organizacija kampanje »S kolesom v šolo«.
- B. Čakanje, da bodo podnebne spremembe rešile vlade.
- C. Izogibanje pogovorom o okoljskih vprašanjih.

Pravilen odgovor: A

Mladi lahko prispevajo s konkretnimi dejanji, spodbujanjem drugih ter širjenjem trajnostnih navad v svojih šolah in lokalnih skupnostih.

13. Kaj prikazuje energijska nalepka na izdelkih?

[slika]

- A. Porabo energije.
- B. Razred energijske učinkovitosti.
- C. Porabo energije, razred energijske učinkovitosti, porabo vode, raven hrupa in druge podatke, odvisno od vrste izdelka.

Pravilen odgovor: C

Energijska nalepka lahko poleg porabe energije in razreda energijske učinkovitosti prikazuje tudi druge podatke. Pri pralnih strojih lahko na primer prikazuje porabo vode, pri hladilnikih prostornino v litrih, pri nekaterih napravah pa tudi raven hrupa v decibelih.

14. Obstaja veliko načinov za varčevanje z energijo doma. Kaj od naslednjega NI eden izmed njih?

- A. Zagotoviti dobro toplotno izolacijo doma.
- B. Uporabljati energijsko učinkovite žarnice.
- C. Povečati ogrevanje toliko, da lahko pozimi doma nosimo samo majico s kratkimi rokavi.

Pravilen odgovor: C

Če vas doma zebe, si oblecite tople pulover ali jopico. Povečevanje temperature ogrevanja pomeni večjo porabo energije, višje stroške in večji prispevek k emisijam toplogrednih plinov.

15. Koliko energije, potrebne za izdelavo nove aluminijaste pločevinke, lahko prihranimo z recikliranjem aluminijaste pločevinke?

- A. 20 %
- B. 50 %
- C. 90 %

Pravilen odgovor: C

Izdelava nove aluminijaste pločevinke iz recikliranega aluminija zahteva le približno desetino energije, ki je potrebna za izdelavo pločevinke iz primarnih surovin.

16. Kaj je program Evropske unije Copernicus?

- A. Satelitski program za opazovanje Zemlje, ki omogoča spremljanje sprememb podnebja in okolja.
- B. Program za gradnjo vetrnih elektrarn po Evropi.
- C. Evropska mreža vremenskih postaj, ki meri samo temperaturo zraka.

Pravilen odgovor: A

Copernicus je program Evropske unije za opazovanje Zemlje. S pomočjo satelitov Sentinel zagotavlja brezplačne podatke in posnetke, ki omogočajo spremljanje podnebnih sprememb, naravnih nesreč in stanja okolja.

O O F S

Olympics of Sustainability

Co-funded by
the European Union

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.